

Т.У.Илайков

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
АЗАМАТТЫҚ ҚҰҚЫҒЫ
Жалпы бөлім**

Оқу – әдістемелік құрал

Ақтөбе, 2022 ж.

УДК 347.9
ББК 67.410
И 43

Қазақстан Республикасы ІІМ Ақтөбе заң институтының Ғылыми Кеңес
басылымына ұсынылған .

Рецензенттер:

Қ.Жұбанов атындағы АМУ Азаматтық – құқықтық пәндер кафедрасының
доценті заң ғылымының кандидаты Смагулова А.С.;

Қазақстан Республикасы ІІМ АЗИ Қылмыстық іс жүргізу кафедрасының
бастығы, заң ғылымының кандидаты полиция подполковнигі Қаратаев Т.Ж.

Т.У.Илайков

И 43 Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы (Жалпы бөлім)
(оқу- әдістемелік құралы). – Ақтөбе: ЖШС «Хабар - Сервис», 2022 ж. – 62 б.

ISBN 978 – 601 – 7426 – 65 - 1

Оқу – әдістемелік құралы Қазақстан Республикасының 5B030300 – «Құқық
қорғау қызметі» мамандығы бойынша мемлекеттік жалпыға бірдей білім
стандарттарымен, және де Қазақстан Республикасының Білім және Ғылым
министерлігінің типтік бағдарламасы мен «Қазақстан Республикасының
Азаматтық құқығы» (Жалпы бөлім) пәні бойынша дайындалған.

Оқу – әдістемелік құралында Қазақстан Республикасының Азаматтық
құқығы (Жалпы бөлім) пәндік оқу бағдарламасы, тесттік және бақылау
сұрақтары, оқуға ұсынылған қайнар көз тізімінен тұрады.

Оқу – әдістемелік құралы заң мамандығы бойынша жоғарғы оқу
орындарының оқытушыларымен тыңдаушыларына ұсынылады.

УДК 347.9
ББК 67.410

ISBN 978 – 601 – 7426 – 65 – 1

© ЖШС «Хабар - Сервис», 2022

Мазмұны:

Кіріспе	4
Тақырып № 1. Азаматтық құқық Қазақстан Республикасының құқық саласы ретінде. Азаматтық құқықтық қатынас.....	5
Тақырып 2. Азаматтар азаматтық құқық субъектісі ретінде.	10
Тақырып 3. Заңды тұлғалар.	14
Тақырып 4. Азаматтық құқықтың объектілері	24
Тақырып 5. Мәмілелер. Өкілдік және сенімхат.....	32
Тақырып 6. Азаматтық құқықтағы мерзімдер.Талап қою мерзімі.....	37
Тақырып 7. Меншік құқығы және өзге де заттық құқықтар.....	41
Тақырып 8. Міндеттемелік құқық.	47
Тақырып 9. Азаматтық құқықтағы шарттың ұғымы.	52
Тақырып 10. Азаматтық-құқықтық жауапкершілік.....	56
Тесттік кілттер.....	60
Бақылау сұрақтары.....	62
Әдебиеттер.....	65

Кіріспе

«Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы» базалық заң пәндерінің бірі болып табылады. Оның басқа оқу пәндерінің арасында негізін қалаушы орнын алатындығы азаматтық заңнаманың қазіргі кездегі қоғамдағы маңызына байланысты.

Бұл заңнама нарықтық экономиканың мықты негіздерін қалыптастыруға, тауар-ақша қатынастарының өсуі мен дамуына, азаматтар мен заңды тұлғалардың мүлктік және мүлктік емес құқықтарын қорғауға бағытталған. Қазіргі кезде азаматтық заңнаманың көлемі басқа салалармен салыстырғанда ең ауқымдысы және күрделісі болып табылады.

Қазіргі заманауи заң білімінде бәсекеге қабілетті кадрлар дайындау іргетасын қалайтын азаматтық құқығының рөлі өсуде.

Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы пәнін оқудың басты мақсаты азаматтық-құқықтық ұғымдар мен категориялардың негізін меңгеру, азаматтық-құқықтық нормаларын талдай білуді үйрену және оларды тәжірибе барысында қолдану болып табылады.

Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы пәнін оқыту келесі пәндерді оқу барысында алынған білімдерге негізделеді «Мемлекет және құқық теориясы», «Қазақстан Республикасының Конституциялық құқығы», «Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы». Базалық пән ретінде болып табылады:

«Қазақстан Республикасының азаматтық іс жүргізу құқығы», «Қазақстан Республикасының экология құқығы», «Қазақстан Республикасының отбасы құқығы» және т.б.

Осы пәнді меңгеру нәтижесінде тыңдаушылар азаматтық құқықтық теориялық ереже шеңберінде білім алу қажет, Қазақстан Республикасының азаматтық заңнама жүйесі туралы, оның ереже принциптерімен және құрылымын таныстыру, және де нормативтік құқықтық актілерді саралау және қолдану бойынша әдістерді пайдалану, тәжірибиелік дағдыларды иелену болып табылады.

Пәнді оқу нәтижесінде тыңдаушылар алған білімін, азаматтық - құқықтық салада, олар кәсіби қызмет барысында қажетті деңгейде жеке бастың мүддесімен құқығын қорғауда жүзеге асыруда мүмкіндік береді.

Тақырып № 1.

Азаматтық құқық Қазақстан Республикасының құқық саласы ретінде. Азаматтық құқықтық қатынас.

Азаматтық құқықтың дербес құқық саласы ретінде ұғымы. Азаматтық құқық пәні. Қоғамдық қатынастарды азаматтық құқық әдістерімен реттеу. Басқада құқық салаларынан азаматтық құқықтық шектеуі. Қазақстан Республикасының ұлттық жүйесіндегі азаматтық құқық. Қазақстан Республикасының азаматтық құқық жүйесі. Азаматтық құқығы ғылым және оқу пәні ретінде.

Қазақстан Республикасының азаматтық құқығының қағидалары. Қазақстан Республикасының азаматтық құқығы негізгі қағидаларының Конституциялық бекітілуі.

Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасы және оның жүйесі. Заңнамалық актілер. Заң күшіндегі нормативтік актілер. Азаматтық заңнама және халықаралық құқықтың нормалары. Іскерлік айналым дәстүрі.

Азаматтық заңнаманың уақыт аралығында қолданылуы. Азаматтық заңнаманың кеңістікте және жеке тұлға шеңберінде қолданылуы. Азаматтық заңнамаларды ұқсастық тәсілі мен қолдану.

Азаматтық құқықтық қатынастардың ұғымы және ерекшелігі. Азаматтық құқықтық қатынастардың элементтері. Азаматтық құқықтық қатынастардың субъектілері. Құқық сабақтастық түрлері. Азаматтық құқықтық қатынас объектілері. Жеке мүлік емес азаматтық құқық объектілері. Азаматтық құқықтық қатынас мазмұны.

Азаматтық құқықтық қатынастардың түрлері. Мүліктік және жеке мүліктік емес азаматтық құқықтық қатынастар. Біршамалық және абсолюттік азаматтық құқықтық қатынастар. Азаматтық құқықтық қатынастардың міндеттемелердің саралану ұғымы.

Азаматтық құқықтық қатынастардың пайда болу негізі. Заңдық фактілер түсінігі. Заңдылық құрам. Заңдылық сарапталуы фактілері (оқиға және әрекет). Заңдылық сараптау факт ерекшеліктері нәтижесіне (құқықтық құрастырушы құқықтық тоқтатылымы, құқықтық өзгерілуіне). Оқиға (салыстырмалы және абсолюттік). Әрекет (құқықты және құқықсыз). Заңдылық актілері азаматтық құқықта. Заңды әрекет.

Тест сұрақтары:

1. Азаматтық құқықтық реттеу пәні болып табылады:
 - а) еңбектегі құқықтық қатынастар
 - б) мүліктік және мүліктік емес жеке қатынастар
 - в) мүліктік ұйымдастыру
 - г) мүліктік қатынас
 - д) жеке мүліктік қатынас

2. ҚР Азаматтық құқық бұл:
- а) азаматтық іс жүргізу
 - б) ҚР құқық салаларының бірі
 - в) халықаралық құқықтар саласы
 - г) қаржы құқығының саласы
 - д) әкімшілік құқығының саласы
3. Азаматтық құқықта жол беруге болмайтын қағидат (принципі):
- а) азаматтық – құқықтық қатынастар субъектілерінің теңдігі
 - б) меншікке қол сұқпаушылық
 - в) шарт еркіндігін
 - г) азаматтық құқықтық қорғалуы
 - д) жеке істерге кімнің болса да озбырлықпен араласуға
4. Қазақстан Республикасының азаматтық заңдары негізделеді:
- а) ҚР Конституциясы және азаматтық кодексі, оған сәйкес қабылданған өзге де заңдардан негізделеді
 - б) ҚР Конституциясы мен ҚР Президентінің Заң күші бар Жарлықтары, Парламенттің қаулылары, Сенат пен Мәжілістің қаулылары (заң актілерінде) сондай ақ ҚР Президентінің Жарлығы, ҚР Үкіметінің қаулылардан негізделеді
 - в) Қазақстан Республикасының Конституциясына және кодекстен, Қазақстан Республикасының оған сәйкес қабылданған өзге де заңдарынан, Қазақстан Республикасы Президентінің Заң күші бар Жарлықтарынан, Парламенттің қаулыларынан, Парламенттің Сенаты мен Мәжілісінің қаулыларынан (заң актілерінен), сондай-ақ Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлықтарынан, Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулыларынан тұрады
 - г) ҚР Конституциясы соған сәйкес қабылданған өзге де заңдар нысаны, ҚР Президентінің Заң күші бар Жарлықтарынан, Парламенттің қаулыларынан (заң актілерден) сондай ақ ҚР Президентінің Жарлықтары, ҚР Үкіметінің қаулыларынан, азаматтық құқықты реттейтін қатынастардан негізделеді
 - д) ҚР заңдарымен азаматтық іс жүргізу кодексіне сәйкес қабылданған, ҚР Президентінің заңды күші бар жарлығы, Парламенттің қаулысы, Сенат пен Мәжілістің қаулылары (заң актілерінде) сондай ақ ҚР Президентінің Жарлығы, ҚР Үкіметінің қаулыларынан, азаматтық құқықты реттейтін қатынастардан негізделеді

5. Қолдануға келетін әдет-ғұрып болмаған жағдайларда, мұндай қатынастарға, олардың мәніне қайшы келмейтін болғандықтан, мына норма қолданылады:
- а) еңбек заңдарына ұқсас қатынастарды реттейтін қалыптары қолданылады (заң ұқсастығы)
 - б) отбасылық заңдардың ұқсас қатынастарды реттейтін қалыптары қолданылады (заң ұқсастығы)
 - в) азаматтық іс жүргізу заңдардың ұқсас қатынастарды реттейтін қалыптары қолданылады (заң ұқсастығы)
 - г) азаматтық заңдардың ұқсас қатынастарды реттейтін қалыптары қолданылады (заң ұқсастығы)
 - д) заңдардың жиынтығының актілеріне (азаматтық іс жүргізу, еңбек, отбасы) заңдарының ұқсас қатынастарды реттейтін қалыптары қолданылады (заң ұқсастығы)
6. Азаматтық құқықтық қатынас бұл:
- а) азаматтық-құқық нормаларымен реттелген мүліктік және мүліктік емес қатынастар, қатысушылардың бір бірімен байланысты субъектілерінің субъективті азаматтық құқықтары мен міндеттемелері
 - б) қоғамдық қатынастар халықаралық құқықпен реттелген нормалар
 - в) қоғамдық қатынастар, ҚР заңымен реттелген «Азаматтық» туралы заңы
 - г) дербес мүліктік емес қатынастардың азаматтық іс жүргізу құқығымен реттелген нормасы
 - д) қоғамдық қатынас, қаржы құқығымен реттелмеген нормалар
7. Азаматтық құқықтық қатынастардың пайда болуы болып табылады:
- а) тек қана оқиғалар
 - б) тек қана әрекет (заңды және заңсыз)
 - в) тек қана заңды акті
 - г) тек қана заңды әрекеттері
 - д) заңсыз фактілер
8. Субъективті құқық – дегеніміз:
- а) барлық тәртіптің шамасын міндеттелген тұлғаның ұғыну
 - б) құқықтық тұлғаның тәртібінің шамасы
 - в) міндетті тұлғаның ықтимал шамасы
 - г) құқық берілген тұлғаның ықтимал мінез – құлқының шамасы
 - д) азаматтық субъектінің құқықтың рұқсат етілген тәртіптің шамасы

9. Азаматтық құқықтық міндет:

- а) міндетті тұлғаның тиісті мінез – құлқы шамасы
- б) барлық тәртіптің шамасын міндеттелген тұлғаның ұғыну
- в) құқықтық тұлғаның тәртібінің шамасы
- г) міндетті тұлғаның ықтимал шамасы
- д) құқықтық тұлғаның барлық тәртіптің шамасы

10. Құқықтық мирасқорлық болуы мүмкін:

- а) жеке және сингулярлық
- б) әмбебап және жалпы
- в) әмбебап және сингулярлық
- г) жалпы және бөлінбейтін
- д) жеке және бөлінбейтін

Ә Д Е Б И Е Т Т Е Р:

Негізгі әдебиеттер:

1. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
2. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.– 376 бет.

Арнайы әдебиеттер:

1. «Әлеуметтік-экономикалық жетілдіру – Қазақстан дамуының басты бағыты» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 28.01.2012. – № 41-426.
2. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бағдарламасы / Егемен Қазақстан 10.07.2012ж. – № 1-66.
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 14.12.2012ж. - № 1-56.

Қосымша әдебиеттер:

1. Ынтымақов С.А. Азаматтық құқық. Практикум (Жалпы және Ерекше бөлім).- Алматы: «Заң әдебиеті», 2004.-222 бет.

Нормативті-құқықтық актілер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30.08.1995ж. (өзгеріс. мен тол. 02.02.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
2. ҚР Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім). ҚР Жоғарғы Кеңесінің қаулысымен 27.12.1994 ж. (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

3. ҚР Азаматтық кодексі (Ерекше бөлім) ҚР 01.07.1999 ж. № 409 (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
4. «ҚР 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі құқықтық саясат Концепциясы туралы» ҚР Президентінің 24.08.2009ж. № 858 Жарлығы. - «Заң» электрондық заңнама базасы.
5. «Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы» ҚР 1995 ж. 19 маусымдағы N 2337 Заңы. (өзгеріс. мен тол. 10.12.2013ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
6. Қазақстан Республикасындағы «Банктер және банк қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 1995ж. 31 тамыздағы N 2444 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
7. «Нормативтік құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасының 1998ж. 24 наурыздағы N 213 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09. 2014ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
8. «Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы» ҚР 1998 ж. 09 шілдедегі N 272 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
9. «Астық туралы» Қазақстан Республикасының 2001ж. 19 қаңтардағы N 143 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
10. «Мемлекеттік сатып алу туралы» ҚР 2007 ж. 21 шілдедегі N 303 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
11. «Бәсекелестік туралы» Қазақстан Республикасының 2008 ж. 25 желтоқсанда N 112-IV Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
12. «Тұтынушының құқығын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының 2010ж. 4 мамырдағы N 274-IV Заңы (өзгеріс. мен тол. 13.01.2014ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
13. «Моралдік зиянның орнын толтыру заңды соттармен қолдану туралы» Қазақстан Республикасының Жоғарғы соттың 2001 ж. 21 маусымдағы № 3 қаулысы. (өзгеріс. мен тол. 20.03.2003.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

Тақырып №2.

Азаматтар азаматтық құқық субъектісі ретінде

Азаматтар азаматтық құқықтың қатынастардың субъектісі ретінде. «Азамат» және «жеке тұлға» ұғымының байланысы.

Құқық иелену. Азаматтардың құқықтық қабілеттігі. Шетел азаматтарының және азаматтығы жоқ тұлғалардың құқық қабілеттілігі. Заңды тұлғалардың құқықтық қабілеттілігі. Азаматтық құқықтық қабілеттіктің пайда болу және тоқтатылуы. Құқық қабілеттілікті шектеу. Қазақстан Республикасындағы азаматтық құқықтардың конституциялық кепілдіктері.

Азаматтардың әрекет қабілеттілігі. Толық және жартылай қабілеттілігі. Қабілеттіліктің шектеуі. Әрекет қабілеттілігі жоқ және әрекет қабілеттілігі шектеулі тұлғалардың азаматтық құқықтары мен міндеттерін жүзеге асыру тәртібі. Қамқорлық және қамқоршылық. Жеке тұлғаның аты мен тұрғылықты жерінің түсінігі және оның құқықтық мәні. Азаматтық жағдайларының актілері. Азаматты хабар-ошарсыз кетті деп танудың тәртібі, шарты және құқықтық салдарлары. Азаматты өлді деп жариялаудың тәртібі, шарты және құқықтық салдарлары. ҚР ПО-ның мекенжайы белгісіз азаматтарды іздеудегі рөлі. Хабар-ошарсыз кеткен тұлғаның құқықтық зардаптары. Өлді деп жариялаған тұлғаның қайта оралуының құқықтық салдарлары.

Тест сұрақтары:

1. Азаматтық құқыққа ие болып, міндет атқару қабілеті аталады:
 - а) құқықтардың субъектілері
 - б) азаматтық құқық қабілеттілігі
 - в) әрекет қабілеттілігі
 - г) құқық бұзушылық әрекеті
 - д) құқық бұзушылық субъектілері
2. Азаматтың өз әрекеттерімен азаматтық құқықтарға ие болуға және оны жүзеге асыруға, өзі үшін азаматтық міндеттер жасап, оларды орындауға қабілеттілігі деп:
 - а) құқықтардың субъектілері
 - б) құқық қабілеттілігі
 - в) азаматтық әрекет қабілеттілігі
 - г) құқық бұзушылық әрекеті
 - д) құқық бұзушылық субъектілері

3. Азаматтық әрекет қабілеттілігі пайда болады:
- а) 16 жастан бастап
 - б) 14 жастан бастап
 - в) он сегіз жасқа толғаннан кейін толық көлемінде пайда болады
 - г) 21 жастан бастап
 - д) туғанынан бастап
4. Азаматтың құқық қабілеттілігі:
- а) 16 жастан бастап
 - б) 14 жастан бастап
 - в) он сегіз жасқа толғаннан кейін толық көлемінде пайда болады
 - г) 21 жастан бастап
 - д) туғанынан бастап
5. Егер азаматтың тұрғылықты жерінде ол туралы деректер болмаса, сот оны өлді деп неше жылдан кейін жариялауы мүмкін:
- а) бес жыл
 - б) бір жыл
 - в) екі жыл
 - г) төрт жыл
 - д) үш жыл
6. Азаматтың тұрғылықты жері және заңды мекенжайы деп танылады:
- а) азаматтың тұрғылықты тіркелген жері деп танылады
 - б) азаматтың тұрғылықты жері олардың ата – анасының, асырап алушыларының немесе қорғаншыларының тұрғылықты жері деп танылады
 - в) азамат тұрақты немесе көбінесе тұратын елді мекен оның тұрғылықты жері деп танылады
 - г) азамат бір жылдың ішінде елді мекенде үш ай тұрған жағдайда танылады
 - д) ата-анасының тұрғылықты елді мекенде деп танылады
7. Азаматтың заңды мекенжайы болып танылады:
- а) Азаматтың тіркелген жері оның заңды мекенжайы болып танылады
 - б) азаматтың тұрғылықты жері олардың ата – анасының, асырап алушыларының немесе қорғаншыларының тұрғылықты жері деп танылады
 - в) азамат тұрақты немесе көбінесе тұратын елді мекен оның тұрғылықты жері деп танылады
 - г) азаматтың тұрғылықты жері олардың ата – анасының, асырап алушыларының немесе қорғаншыларының тұрғылықты жері деп танылады
 - д) ата-анасының тұрғылықты елді мекенде деп танылады

8. Он төрт жасқа толмаған адамдардың (жас балалардың) немесе қорғаншылықтағы азаматтардың тұрғылықты жері болып танылады:
- а) азаматтың тұрғылықты тіркелген жері деп танылады
 - б) заңды өкілдерінің тұрғылықты жері болып танылады
 - в) азамат тұрақты немесе көбінесе тұратын елді мекен оның тұрғылықты жері деп танылады
 - г) азамат бір жылдың ішінде елді мекенде үш ай тұрған жағдайда танылады
 - д) азаматтың тұрғылықты елді мекенде деп танылады

9. Азаматтық құқытық субъектісі:

- а) тек қана заңды және заңды тұлға
- б) заңды және әкімшілік аймақтық тұлғалар
- в) тек қана ҚР азаматтары және заңды тұлғалар
- г) ҚР азаматтары, басқа мемлекеттердің азаматтары, сондай-ақ азаматтығы жоқ адамдар, жеке және заңды тұлғалар
- д) тек ҚР азаматтары, шетел азаматтары және азаматтығы жоқ азаматтар

Ә Д Е Б И Е Т Т Е Р:

Негізгі әдебиеттер:

1. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
2. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.— 376 бет.

Арнайы әдебиеттер:

1. «Әлеуметтік-экономикалық жетілдіру – Қазақстан дамуының басты бағыты» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 28.01.2012. – № 41-42б.
2. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бағдарламасы / Егемен Қазақстан 10.07.2012ж. – № 1-6б.
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 14.12.2012ж. - № 1-5б.

Қосымша әдебиеттер:

1. Ынтымақов С.А. Азаматтық құқық. Практикум (Жалпы және Ерекше бөлім).- Алматы: «Заң әдебиеті», 2004.-222 бет.

Нормативті-құқықтық актілер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30.08.1995 ж. (өзгеріс. мен тол. 02.02.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

2. ҚР Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім). ҚР Жоғарғы Кеңесінің қаулысымен 27.12.1994 ж. енгізілген (өзгеріс. мен тол. 26.11.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
3. ҚР 1999 жылғы 13 шілдедегі N 411 Азаматтық іс жүргізу кодексі (өзгеріс. мен тол. 01.01.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
4. «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» ҚР 26.12.2011ж. № 518-IV Кодексі (өзгеріс. мен тол. 17.11.2014 ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
5. «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» ҚР 1996 жылғы 10 маусымдағы N 6-I Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
6. «Банкроттық туралы» ҚР 1997 жылғы 21 қаңтардағы N 67 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
7. «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы N 345 Заңы (өзгеріс. мен тол. 18.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
8. «Жеке кәсіпкерлік туралы» Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 31 қаңтарда N 124 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
9. Жеке тұлға және заңды тұлғалар (филиалдар және өкілдіктер) теңестіру нөмірінің құрастыруының ережелері, үндеудің ережелерінің бекітуі туралы N 406-шы 2007 жылғы 22 мамырындағы ҚР үкіметінің қаулысы, сонымен бірге теңестіру нөмірінің құрастыруы және бұрын берілген (өзгеріс. мен тол. 26.08. 2013ж.) құжаттардың қайта ресімдеуі үшін жеке кәсіпкерлер. – «Заң» электрондық заңнама базасы.
10. «Азаматтық хал актілердің жазуларын жою, қайта жазу, өзгерістер енгізу мемлекеттік тіркеуді ұйымдастыру Ережелерін бекіту туралы» 2012жылғы 28 ақпандағы N 99 Қазақстан Республикасының Әділет министрлігімен тіркелген (өзгеріс. мен тол. 28.12.2013ж.) - «Заң» электрондық заңнама базасы.

Тақырып № 3.

Заңды тұлғалар

Заңды тұлғаның ұғымы және белгілері. Заңды тұлғалар азаматтық құқықтық қатынастардың субъектісі ретінде. Заңды тұлғалардың құқық қабілеттілігі және әрекет қабілеттілігі (арнайы және жалпы). Азаматтық айналым шеңберінде заңды тұлғалардың өзіндік ерекшеленуі. Заңды тұлғалардың филиалдары және өкілдіктері.

Заңды тұлғалардың құрылымы. Құрылтай құжаттары. Заңды тұлғалардың жарғысы мен құрылтай құжаттарының ара қатынасы. Заңды тұлғаның жарғылық қоры және құрылтайшылардың үлесі. Заңды тұлғаларды тіркеу және қайта тіркеу.

Заңды тұлғаның жоюлуы (тарату). Заңды тұлғалардың пайда болуы және тоқтатылу тәртібі. Заңды тұлғаларды қайта құру және тарату. Заңды тұлғаның банкроттығы.

Заңды тұлғалардың түрлері және нысандары. Комерциялық және комерциялық емес заңды тұлғалар. Шаруашылық серіктестік заңды тұлға ретінде. Жауапкершілігі шектеулі серіктестік. Акционерлік қоғам заңды тұлға ретінде. Ашық типтегі акционерлік қоғам. Жабық типтегі акционерлік қоғам. Кооператив заңды тұлға ретінде. Мемлекеттік мекеме заңды тұлға ретінде. Мемлекет азаматтық құқықтық қатынастардың ерекше субъектісі ретінде. Мемлекеттің азаматтық құқықтық қатынастарға қатысу әдістері. Заңды тұлғалар ҚР ІІМ жүйесінде. Коммерциялық емес ұйымдардың құқықтық құру формаларымен мінездемесі.

Тест сұрақтары:

1. Заңды тұлғалардың пайда болуы (дұрыс емес жауабын көрсетіңіз):
 - а) ұйымдасқандық бірлігі
 - б) мүліктік оқшаулығы
 - в) дербес мүліктік жауапкершілігі
 - г) мемлекет атынан азаматтық айналымға қатысу
 - д) азаматтық айналымға өз атынан қатынасуы
2. Заңды тұлғаларды құрудың әдісі:
 - а) басқарушы және алдын алу - нормативі
 - б) рұқсат етуші және нормативтік
 - в) басқарушы және алдын - алу
 - г) өкімдік, рұқсат ету және нормативтік – келіп тіркелу
 - д) ұсыныс беру, алдын-алу және нормативтік

3. Заңды тұлғаларды қосқан кезде:

- а) олардың әрқайсысының құқықтары мен міндеттері өткізу құжатына сәйкес жаңадан пайда болған заңды тұлғаға ауысады
- б) заңды тұлғаның құқықтары мен міндеттері өткізу құжатына сәйкес соңғысына ауысады
- в) оның құқықтары мен міндеттері бөлу балансына сәйкес жаңадан пайда болған заңды тұлғаларға ауысады
- г) бөлу балансына сәйкес олардың әрқайсысына қайта құрылған заңды тұлғаның құқықтары мен міндеттері ауысады
- д) заңды тұлғаның ұйымдастыру құқықтық нысаны өзгертілгені

4. Заңды тұлғаны біріктірген кезде:

- а) заңды тұлғаның екі немесе оданда көп бір түрі
- б) екінші бір заңды тұлғаға біріктірген, біріктірілген заңды тұлғаның құқықтары мен міндеттері өткізу құжатына сәйкес соңғысына ауысады
- в) олардың әрқайсысының құқықтары мен міндеттері өткізу құжатына сәйкес жаңадан пайда болған заңды тұлғаға ауысады
- г) бөлу балансына сәйкес олардың әрқайсысына қайта құрылған заңды тұлғаның құқықтары мен міндеттері ауысады
- д) заңды тұлға бір немесе бірнеше заңды тұлғаға бөлінгені

5. Заңды тұлғаның қайта құрылған кезде:

- а) екінші бір заңды тұлғаға біріктірген, біріктірілген заңды тұлғаның құқықтары мен міндеттері өткізу құжатына сәйкес соңғысына ауысады
- б) заңды тұлғаның екі немесе бірнеше заңды тұлғаны біріктіру
- в) екінші бір заңды тұлғаға біріктірген, біріктірілген заңды тұлғаның құқықтары мен міндеттері өткізу құжатына сәйкес соңғысына ауысады заңды тұлға бірнеше заңды тұлғамен қосылуымен пайда болуы
- г) бөлу балансына сәйкес олардың әрқайсысына қайта құрылған заңды тұлғаның құқықтары мен міндеттері ауысады
- д) бір түрін екінші түрдегі заңды тұлғаға өзгерткен, қайта құрылған заңды тұлғаның құқықтары мен міндеттері өткізу құжатына сәйкес жаңадан пайда болған заңды тұлғаға ауысады

6. Заңды тұлғаны бөлген кезде:

- а) заңды тұлғаның екі немесе оданда көп бір түрі
- б) заңды тұлғаның екі немесе бірнеше заңды тұлғаны біріктіру
- в) оның құқықтары мен міндеттері бөлу балансына сәйкес жаңадан пайда болған заңды тұлғаларға ауысады
- г) заңды тұлға бірнеше заңды тұлғамен ерекшеленеді, сонымен қатар әлі қолданыс күшінде
- д) екінші бір заңды тұлғаға біріктірген, біріктірілген заңды тұлғаның құқықтары мен міндеттері өткізу құжатына сәйкес соңғысына ауысады

7. Заңды тұлғаның бөліп шығарғанда:

- а) олардың әрқайсысының құқықтары мен міндеттері өткізу құжатына сәйкес жаңадан пайда болған заңды тұлғаға ауысады
- б) біріктірген кезде біріктірілген заңды тұлғаның құқықтары мен міндеттері өткізу құжатына сәйкес соңғысына ауысады
- в) заңды тұлға бір немесе бірнеше заңды тұлғаға бөлінеді
- г) бір немесе бірнеше заңды тұлғаларды бөліп шығарғанда, бөлу балансына сәйкес олардың әрқайсысына қайта құрылған заңды тұлғаның құқықтары мен міндеттері ауысады
- д) заңды тұлғаның құқықтық нысанын ұйымдастыруды өзгерту

8. Толық серіктестік деп танылады:

- а) жарғылық капиталы құрылтайшылардың үлесіне бөлінген коммерциялық ұйым
- б) мүлкі жеткіліксіз болған жағдайда қатысушылары серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзіне тиесілі барлық мүлкімен ортақ жауапкершілікте болатын серіктестік толық серіктестік деп танылады
- в) серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзінің бүкіл мүлкімен қосымша жауап беретін бір немесе одан да көп қатысушылармен қатар, серіктестіктің мүлкіне өздері салған салымдардың жиынтығымен шектелетін бір немесе одан да көп қатысушыларды да енгізетін және серіктестіктің кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға қатыспайтын серіктестік сенім серіктестігі деп танылады
- г) бір немесе бірнеше адам құрған, жарғылық капиталы құрылтай құжаттарымен белгіленген мөлшерде үлеске бөлінген серіктестік жауапкершілігі шектеулі серіптестік деп танылады; оның міндеттемелері бойынша жауап бермейді және серіктестіктің қызметіне байланысты залалдарға өзінің салымдарының құны шегінде тәуекел етеді
- д) қосымшалары серіктестік міндеттері бойынша өздерінің жарғылық капиталға салымдарымен жауап беретін, ал бұл салалар жеткіліксіз болған жағдайда өздеріне тиесілі мүлікпен оған өздері еселенген мөлшерде енгізген салымдар арқылы жауап беретін серіктестік

9. Қосымша жауапкершілігі бар серіктестік:

- а) жарғылық капиталы құрылтайшылардың үлесіне бөлінген коммерциялық ұйым
- б) серіктестіктің мүлкі жеткіліксіз болған жағдайда қатысушылары серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзіне тиесілі барлық мүлкімен ортақ жауапкершілікте болатын серіктестік деп аталады
- в) серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзінің бүкіл мүлкімен қосымша жауап беретін бір немесе одан да көп қатысушылармен қатар, серіктестіктің мүлкіне өздері салған салымдардың жиынтығымен шектелетін бір немесе одан да көп қатысушыларды да енгізетін және серіктестіктің кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға қатыспайтын серіктестік сенім серіктестігі деп танылад
- г) бір немесе бірнеше адам құрған, жарғылық капиталы құрылтай құжаттарымен белгіленген мөлшерде үлеске бөлінген серіктестік жауапкершілігі шектеулі серіптестік деп танылады; оның міндеттемелері бойынша жауап бермейді және серіктестіктің қызметіне байланысты залалдарға өзінің салымдарының құны шегінде тәуекел етеді
- д) қатысушылары серіктестік міндеттемелері бойынша өздерінің жарғылық капиталға салымдарымен жауап беретін, ал бұл сомалар жеткіліксіз болған жағдайда өздеріне тиесілі мүлікпен оған өздері еселенген мөлшерде енгізген салымдар арқылы жауап беретін серіктестік қосымша жауапкершілігі бар серіктестік деп танылад

10. Сенім (коммандиттік) серіктестігі:

- а) жарғылық капиталы құрылтайшылардың үлесіне бөлінген коммерциялық ұйым
- б) серіктестіктің мүлкі жеткіліксіз болған жағдайда қатысушылары серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзіне тиесілі барлық мүлкімен ортақ жауапкершілікте болатын серіктестік деп аталады
- в) серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзінің бүкіл мүлкімен (толық серіктерімен) қосымша жауап беретін бір немесе одан да көп қатысушылармен қатар, серіктестіктің (салымшылардың) мүлкіне өздері салған салымдардың жиынтығымен шектелетін бір немесе одан көп қатысушыларды да енгізетін және серіктестіктің кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға қатыспайтын серіктестік сенім серіктестігі деп танылады
- г) бір немесе бірнеше адам құрған, жарғылық капиталы құрылтай құжаттарымен белгіленген мөлшерде үлеске бөлінген серіктестік жауапкершілігі шектеулі серіптестік деп танылады; оның міндеттемелері бойынша жауап бермейді және серіктестіктің қызметіне байланысты залалдарға өзінің салымдарының құны шегінде тәуекел етеді
- д) қосымшалары серіктестік міндеттері бойынша өздерінің жарғылық капиталға салымдарымен жауап беретін, ал бұл салалар жеткіліксіз болған жағдайда өздеріне тиесілі мүлікпен оған өздері еселенген мөлшерде енгізген салымдар арқылы жауап беретін серіктестік

11. Шаруашылық серіктестік деп танылады:

- а) жарғылық капиталы құрылтайшылардың (қатысушылардың) үлесіне (салымдарына) бөлінген коммерциялық ұйым шаруашылық серіктестік деп танылады
- б) серіктестіктің мүлкі жеткіліксіз болған жағдайда қатысушылары серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзіне тиесілі барлық мүлкімен ортақ жауапкершілікте болатын серіктестік деп танылады
- в) серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзінің бүкіл мүлкімен қосымша жауап беретін бір немесе одан да көп қатысушылармен қатар, серіктестіктің мүлкіне өздері салған салымдардың жиынтығымен шектелетін бір немесе одан да көп қатысушыларды да енгізетін және серіктестіктің кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға қатыспайтын серіктестік сенім серіктестігі деп танылады
- г) бір немесе бірнеше адам құрған, жарғылық капиталы құрылтай құжаттарымен белгіленген мөлшерде үлеске бөлінген серіктестік жауапкершілігі шектеулі серіктестік деп танылады; оның міндеттемелері бойынша жауап бермейді және серіктестіктің қызметіне байланысты залалдарға өзінің салымдарының құны шегінде тәуекел етеді
- д) қосымшалары серіктестік міндеттері бойынша өздерінің жарғылық капиталға салымдарымен жауап беретін, ал бұл салалар жеткіліксіз болған жағдайда өздеріне тиесілі мүлікпен оған өздері еселенген мөлшерде енгізген салымдар арқылы жауап беретін серіктестік

12. Жауапкершілігі шектеулі серіктестік:

- а) жарғылық капиталы құрылтайшылардың үлесіне бөлінген коммерциялық ұйым
- б) серіктестіктің мүлкі жеткіліксіз болған жағдайда қатысушылары серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзіне тиесілі барлық мүлкімен ортақ жауапкершілікте болатын серіктестік деп танылады
- в) серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзінің бүкіл мүлкімен қосымша жауап беретін бір немесе одан да көп қатысушылармен қатар, серіктестіктің мүлкіне өздері салған салымдардың жиынтығымен шектелетін бір немесе одан да көп қатысушыларды да енгізетін және серіктестіктің кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға қатыспайтын серіктестік сенім серіктестігі деп танылады
- г) бір немесе бірнеше адам құрған, жарғылық капиталы құрылтай құжаттарымен белгіленген мөлшерде үлеске бөлінген серіктестік жауапкершілігі шектеулі серіктестік деп танылады
- д) қосымшалары серіктестік міндеттері бойынша өздерінің жарғылық капиталға салымдарымен жауап беретін, ал бұл салалар жеткіліксіз болған жағдайда өздеріне тиесілі мүлікпен оған өздері еселенген мөлшерде енгізген салымдар арқылы жауап беретін серіктестік

13.Қоғамдық бірлестік деп:

- а) басқару, әлеуметтік-мәдени немесе өзге де коммерциялық емес сипаттағы қызметтерді жүзеге асыру үшін құрылтайшы құрған және қаржыландыратын ұйым
- б) саяси партиялар, кәсіптік одақтар және азаматтардың заңдарға қайшы келмейтін, өздерінің ортақ мақсаттарына жету үшін ерікті негізде құрған басқа да бірлестіктері танылады
- в) азаматтар және заңды тұлғалар ерікті мүліктік жарналар негізінде құрған, әлеуметтік, қайырымдылық, мәдени, білім беру және өзге де қоғамдық пайдалы мақсаттарды көздейтін мүшелігі жоқ коммерциялық емес ұйым
- г) қатысушылардың материалдық және өзге де қажеттерін қанағаттандыру үшін өз мүшелерінің мүліктік (үлестік) жарналарын біріктіру арқылы жүзеге асырылатын азаматтардың ерікті бірлестігі
- д) рухани қажеттерін қанағаттандыру үшін өз мүдделерінің ортақтығы негізінде заң құжаттарында белгіленген тәртіп бойынша біріккен азаматтардың ерікті түрдегі бірлестігі

14.Мекеме деп:

- а) басқарушылық, әлеуметтік-мәдени немесе өзге де коммерциялық емес сипаттағы функцияларды жүзеге асыру үшін өзінің құрылтайшысы құрған және қаржыландыратын ұйым, егер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде өзгеше көзделмесе, мекеме деп танылады
- б) кәсіптік одақ және азаматтардың заңдарға қайшы келмейтін, өздерінің ортақ мақсаттарына жету үшін ерікті негізде құрған басқа да бірлестіктер танылады
- в) азаматтар және заңды тұлғалар ерікті мүліктік жарналар негізінде құрған, әлеуметтік, қайырымдылық, мәдени, білім беру және өзге де қоғамдық пайдалы мақсаттарды көздейтін мүшелігі жоқ коммерциялық емес ұйым
- г) қатысушылардың материалдық және өзге де қажеттерін қанағаттандыру үшін өз мүшелерінің мүліктік (үлестік) жарналарын біріктіру арқылы жүзеге асырылатын азаматтардың ерікті бірлестігі
- д) рухани қажеттерін қанағаттандыру үшін өз мүдделерінің ортақтығы негізінде заң құжаттарында белгіленген тәртіп бойынша біріккен азаматтардың ерікті түрдегі бірлестігі

15 Діни бірлестік деп:

- а) басқару, әлеуметтік-мәдени немесе өзге де коммерциялық емес сипаттағы қызметтерді жүзеге асыру үшін құрылтайшы құрған және қаржыландыратын ұйым
- б) кәсіптік одақ және азаматтардың заңдарға қайшы келмейтін, өздерінің ортақ мақсаттарына жету үшін ерікті негізде құрған басқа да бірлестіктер танылады
- в) азаматтар және заңды тұлғалар ерікті мүлдітік жарналар негізінде құрған, әлеуметтік, қайырымдылық, мәдени, білім беру және өзге де қоғамдық пайдалы мақсаттарды көздейтін мүшелігі жоқ коммерциялық емес ұйым
- г) қатысушылардың материалдық және өзге де қажеттерін қанағаттандыру үшін өз мүшелерінің мүлдітік (үлестік) жарналарын біріктіру арқылы жүзеге асырылатын азаматтардың ерікті бірлестігі
- д) рухани қажеттерін қанағаттандыру үшін өз мүлделерінің ортақтығы негізінде, белгіленген тәртіп бойынша біріккен азаматтардың ерікті түрдегі бірлестігі діни бірлестік деп танылады

16.Қор деп:

- а) басқару, әлеуметтік - мәдени немесе өзге де коммерциялық емес сипаттағы қызметтерді жүзеге асыру үшін құрылтайшы құрған және қаржыландыратын ұйым
- б) кәсіптік одақ және азаматтардың заңдарға қайшы келмейтін, өздерінің ортақ мақсаттарына жету үшін ерікті негізде құрған басқа да бірлестіктер танылады
- в) азаматтар және (немесе) заңды тұлғалар ерікті мүлдітік жарналар негізінде құрған, әлеуметтік, қайырымдылық, мәдени, білім беру және өзге де қоғамға пайдалы мақсаттарды көздейтін, мүшелігі болмайтын коммерциялық емес ұйым
- г) қатысушылардың материалдық және өзге де қажеттерін қанағаттандыру үшін өз мүшелерінің мүлдітік (үлестік) жарналарын біріктіру арқылы жүзеге асырылатын азаматтардың ерікті бірлестігі
- д) рухани қажеттерін қанағаттандыру үшін өз мүлделерінің ортақтығы негізінде заң құжаттарында белгіленген тәртіп бойынша біріккен азаматтардың ерікті түрдегі бірлестігі

17.Тұтыну кооперативі деп танылады:

- а) басқару, әлеуметтік-мәдени немесе өзге де коммерциялық емес сипаттағы қызметтерді жүзеге асыру үшін құрылтайшы құрған және қаржыландыратын ұйым
- б) кәсіптік одақ және азаматтардың заңдарға қайшы келмейтін, өздерінің ортақ мақсаттарына жету үшін ерікті негізде құрған басқа да бірлестіктер танылады
- в) азаматтар және заңды тұлғалар ерікті мүліктік жарналар негізінде құрған, әлеуметтік, қайырымдылық, мәдени, білім беру және өзге де қоғамдық пайдалы мақсаттарды көздейтін мүшелігі жоқ коммерциялық емес ұйым
- г) қатысушылардың материалдық және өзге қажеттерін қанағаттандыру үшін өз мүшелерінің мүліктік (үлестік) жарналарын біріктіру арқылы жүзеге асырылатын азаматтардың ерікті бірлестігі
- д) рухани қажеттерін қанағаттандыру үшін өз мүдделерінің ортақтығы негізінде заң құжаттарында белгіленген тәртіп бойынша біріккен азаматтардың ерікті түрдегі бірлестігі

Ә Д Е Б И Е Т Т Е Р:

Негізгі әдебиеттер:

1. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
2. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.- 376 бет.

Арнайы әдебиеттер:

1. «Әлеуметтік-экономикалық жетілдіру – Қазақстан дамуының басты бағыты» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 28.01.2012. – № 41-42б.
2. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бағдарламасы / Егемен Қазақстан 10.07.2012ж. – № 1-6б.
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 14.12.2012ж. - № 1-5б.

Қосымша әдебиеттер:

1. Темірғалиева Р.А. Шарттар жинағы. – Алматы: ЖШС «Аян Әдлет», 2000. – 128 бет.
2. Ынтымақов С.А. Азаматтық құқық. Практикум (Жалпы және Ерекше бөлім).- Алматы: «Заң әдебиеті», 2004.- 222 бет.

3. В.Ермаков, Н.Елтеков. Коммерциялық ұйымдардың құрылтай құжаттарының үлгілері.-Алматы: «Секрет+Сервис»,2003.- 56 бет.

Нормативті-құқықтық актілер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30.08.1995ж. (өзгеріс. мен тол. 02.02.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
2. ҚР Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім). ҚР Жоғарғы Кеңесінің қаулысымен 27.12.1994 ж. енгізілген (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
3. ҚР Су Кодексі 2003 ж. 9 шілде № 481-ІІ (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
4. ҚР Жер кодексі 2003ж. 20 маусым № 442-ІІ (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
5. «Шаруашылық серіктестіктер туралы» ҚР 1995 ж. 02 мамырдағы № 2255 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.03.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
6. «Занды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу туралы» ҚР 1995 ж.17 сәуірдегі N 2198 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
7. «Өндірістік кооператив туралы» ҚР 1995 ж. 05 қазандағы N 2486 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.03.2014ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
8. «Қоғамдық бірлестіктер туралы» ҚР 1996 ж.31 мамырдағы N 3 Заңы (өзгеріс. мен тол. 27.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
9. «Нотариат туралы» ҚР 1997ж. 14 шілдедегі N 155 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
10. «Аудиторлық қызмет туралы» ҚР 1998 ж. 20 қарашадағы N 304 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
11. «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» ҚР 1998 ж. 22 сәуірдегі N220 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.03.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
12. «Қазақстан Республикасындағы селолық тұтыну кооперациясы туралы» ҚР 1999 ж. 21 шілдедегі N 450-І Заңы (өзгеріс. мен тол.16.05.2014ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
13. «Тауар таңбалары, қызмет көрсету таңбалары және тауар шығарылған жерлердің атаулары туралы» ҚР 1999 ж. 26 шілдедегі N 456 Заңы (өзгеріс. мен тол. 10.11.2012 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
14. «Ауылшаруашылық серіктестіктері және олардың қауымдастықтары (одақтары) туралы» ҚР 2000 ж. 25 желтоқсандағы N 133-ІІ Заңы (өзгеріс. мен тол. 16.05.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
15. «Коммерциялық емес ұйымдар туралы» ҚР 2001 ж. 16 қантардағы N 142 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
16. «Тұтыну кооперативі туралы» ҚР 2001 ж. 08 мамырдағы N 197 Заңы (өзгеріс. мен тол. 16.05.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

17. «Саяси партиялар туралы» ҚР 2002 ж. 15 шілдедегі N 344 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
18. «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР 2003 ж. 13 мамырдағы N 415 Заңы (өзгеріс. мен тол. 10.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
19. «Кредиттік серіктестіктер туралы» ҚР 2003 ж. 28 наурыздағы N 400 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
20. «Жеке кәсіпкерлік туралы» Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 31 қаңтарда N 124 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
21. «Діни қызметі және діни бірлестіктер туралы» ҚР 2011 ж. 11 қазандағы № 483-IV Заңы. (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014.) - «Заң» электрондық заңнама базасы.
22. Банкроттық туралы» ҚР 1997 жылғы 21 қаңтардағы N 67 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
23. ҚР 2014 ж. 27 маусымдағы № 211-V «Кәсіптік одақтар туралы» Заңы). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
24. «Кіші, орташа және ірі кәсіпкерліктің субъект болатын заңды тұлғалардың бір үлгідегі жарғыларының бекітуі туралы № 852-ші 2008 жылдың 16 қыркүйегіндегі ҚР үкіметінің қаулысы» (өзгеріс. мен тол. 23.12. 2008ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
25. «Акционерлік қоғамдар туралы заңның қолдануы туралы» 28.12.2009 жылғы № 8 ҚР жоғарғы сотының нормативтік қаулысы. - «Заң» электрондық заңнама базасы.
26. Занды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы» ҚР Әділет Министрінің 2007 ж. 12 сәуірдегі № 112 бұйрығы (өзгеріс. мен тол. 19.06.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

Тақырып № 4.

Азаматтық құқықтар объектілері

Азаматтық құқықтар объектілерінің ұғымы және түрлері. Азаматтық құқықтар объектілері «мүлік» заттай түсінігі. Заттардың заңдылық саралауы. Айналымдағы заттың шектеуін анықтау, алып қойылған шектудегі айналым. Құқық қорғау органдарының бұл шектеулерді анықтауындағы рөлі.

Азаматтық құқықтар объектілері ретінде ақша, шетелдік валюта. Құнды қағаздардың түрлері және ерекшеліктері.

Азаматтық құқықтар объектілері ретінде ақпарат және шығармашылық қызметтің нәтижесінің қортындысы.

Азаматтық құқықтар объектілері ретінде жұмыс және қызмет атқару.

Азаматтық құқықтар объектілері ретінде материалдық емес игілікті қорғау әдісі.

Тест сұрақтары:

1. Мүліктік игіліктер мен құқықтарға (мүлікке) жатады:

- а) заттар, ақша, соның ішінде шетел валютасы, қаржы құралдары, жұмыс, қызмет, шығармашылық-интеллектуалдық қызметтің объектіге айналған нәтижелері, фирмалық атаулар, тауарлық белгілер және бұйымды дараландырудың өзге де құралдары мүліктік құқықтар мен басқа да мүлік жатады
- б) іскерлік бедел, ақша, жұмыс, қызмет, шығармашылық интеллектуалдық қызметтің объектіге айналған нәтижелері, тауарлық белгілер және бұйымды дараландырудың өзге де құралдары
- в) шығармашылық құқық, ақша, жұмыс, қызмет, шығармашылық интеллектуалдық қызметінің объектіге айналған нәтижелері, мүліктік құқықтар мен басқа да мүлік жатады
- г) шығармаға қолсұқпаушылық құқығы, жұмыс, қызмет, фирмалық атаулар, тауарлық белгілер және бұйымдарды даралаудың өзге де құралдары
- д) қадір қасиеті, ақша, фирмалық атаулар, тауар атаулары, бұйымды дараландырудың өзге де құралдары, мүліктік құқықтар мен басқа да мүлік жатады

2. Жеке мүліктік емес игіліктер мен құқықтарға жатады:

- а) қадір қасиеті, абырой, игі атақ, іскерлік бедел, жеке өмір отбасылық өмірге деген қолсұқпаушылық, есім алу құқығы, автор болуға құқығы, шығармашылық интеллектуалдық қызметтің объектіге айналған нәтижелері және материалдық емес игіліктер мен құқықтар жатады
- б) жеке адамның өмірі, денсаулығы, қадір-қасиеті, абырой, игі атақ, іскерлік бедел, жеке өмірге қол сұқпаушылық, жеке құпия мен отбасы құпиясы, есім алу құқығы, автор болу құқығы, шығармаға қол сұқпаушылық құқығы және басқа материалдық емес игіліктер мен құқықтар жатады
- в) өмір, денсаулық, шығармашылық құқық, шығармаға қолсұқпаушылық, шығармашылық интеллектуалдық қызметтің объектіге айналған нәтижелері, материалдық емес игіліктер мен құқықтар жатады
- г) өмір, денсаулық, іскерлік бедел, жеке өмірге қолсұқпаушылық құқығы және материалдық емес игіліктер мен құқықтар жатады
- д) өмір, абырой, игі атақ, іскерлік бедел, жеке өмірге қолсұқпаушылық жеке және отбасы құпиясы, жұмыс, шығармашылық құқық, шығармаға қолсұқпаушылық құқығы және шығармашылық және материалдық емес игіліктер мен құқықтар жатады

3. Бөлінетін мүлік дегеніміз:

- а) қолданылатын мүлік
- б) қолданылмайтын мүлік
- в) бөлу нәтижесінде бөліктері өз мақсатын (міндетін) жоғалтпайтын мүлік
- г) бөлінбейтін мүлік
- д) еркін айналымдағы мүлік

4. Бөлінбейтін мүлік дегеніміз:

- а) қолданылатын мүлік
- б) қолданылмайтын мүлік
- в) бөлінетін мүлік
- г) өзінің шаруашылық мақсатын (міндетін) өзгертпей бөлуге болмайтын немесе ұйғарылуына қарай бөлуге жатпайтын мүлік
- д) еркін айналымдағы мүлік

5. Күрделі зат деп қаралады:

- а) егер әртекті заттар оны бірігу мәні белгілейтін мақсаты бойынша пайдалануға мүмкіндік беретін бүтін бір затты құрайтын болса
- б) бөлу нәтижесінде бөліктері өз мақсатын (міндетін) жоғалтпайтын мүлік
- в) өзінің шаруашылық мақсатын (міндетін) өзгертпей бөлуге болмайтын немесе ұйғарылуына қарай бөлуге жатпайтын мүлік
- г) затқа қызмет етуге арналған және ортақ шаруашылық мақсатқа қолданылуы сонымен байланысты болатын зат
- д) еркін айналымдағы мүлік

6. Керек-жарақ зат:

- а) жоғалтпайтын мүлік
- б) басты затқа қызмет етуге арналған және ортақ шаруашылық мақсатқа қолданылуы сонымен байланысты болатын зат
- в) басты затқа қызмет етуге арналмаған зат
- г) әртекті заттар
- д) егер заңдарда немесе шартта өзгеше белгіленбесе, оның барлық құрамдас бөліктеріне өзгертпей бөлуге болмайтын зат

7. Құжатты бағалы қағаздар, бұл:

- а) құжатсыз нысанда (электрондық жазбалар жиынтығы түрінде) шығарылған бағалы қағаздар
- б) құжатты нысанда (бағалы қағаздың мазмұнын арнаулы техникалық құралдарды пайдаланбай-ақ тікелей оқу мүмкіндігі болатын қағаз немесе өзге материалдық жеткізуші) шығарылған бағалы қағаздар
- в) бір шығарылым кезінде осы шығарылым үшін бірдей жағдай негізінде орналастырылатын және айналымда болатын, біртекті белгілері мен реквизиттері бар бағалы қағаздар
- г) ол куәландырған құқықтардың онда аталған тұлғаға тиесілігін растайтын бағалы қағаздар
- д) ол куәландырған құқықтардың бағалы қағазды ұсынушыға тиесілігін растайтын бағалы қағаздар

8. Құжатсыз бағалы қағаздар, бұл:

- а) құжатты нысанда (бағалы қағаздың мазмұнын арнаулы техникалық құралдарды пайдаланбай –ақ тікелей оқу мүмкіндігі болатын қағаз немесе өзге материалдық жеткізуші) шығарылған бағалы қағаздар
- б) құжатсыз нысанда (электрондық жазбалар жиынтығы түрінде) шығарылған бағалы қағаздар
- в) ол куәландырған құқықтардың онда аталған тұлғаға тиесілігін растайтын бағалы қағаздар
- г) ол куәландырған құқықтардың бағалы қағазды ұсынушыға тиесілігін растайтын бағалы
- д) бір шығарылым кезінде осы шығарылым үшін бірдей жағдай негізінде орналастырылатын және айналымда болатын, біртекті белгілері мен реквизиттері бар бағалы қағаздар

9. Эмиссиялық бағалы қағаздар, бұл:

- а) құжатты нысанда (бағалы қағаздың мазмұнын арнаулы техникалық құралдарды пайдаланбай – ақ тікелей оқу мүмкіндігі болатын қағаз немесе өзге материалдық жеткізуші) шығарылған бағалы қағаздар
- б) құжатсыз нысанда (электрондық жазбалар жиынтығы түрінде) шығарылған бағалы қағаздар
- в) бір шығарылым шегінде осы шығарылым үшін бірдей жағдай негізінде орналастырылатын және айналымда болатын, біртекті белгілері мен реквизиттері бар бағалы қағаздар
- г) ол куәландырған құқықтардың бағалы қағазды ұсынушыға тиесілігін растайтын бағалы
- д) ол куәландырған құқықтардың онда аталған тұлғаға тиесілігін растайтын бағалы қағаздар

10. Атаулы бағалы қағаз, бұл:

- а) ол куәландырған құқықтардың бағалы қағазды ұсынушыға тиесілігін растайтын бағалы
- б) ол куәландырған құқықтардың онда аталған тұлғаға тиесілігін растайтын бағалы қағаз
- в) құжатты нысанда (бағалы қағаздың мазмұнын арнаулы техникалық құралдарды пайдаланбай – ақ тікелей оқу мүмкіндігі болатын қағаз немесе өзге материалдық жеткізуші) шығарылған бағалы қағаздар
- г) бір шығарылым кезінде осы шығарылым үшін бірдей жағдай негізінде орналастырылатын және айналымда болатын, біртекті белгілері мен реквизиттері бар
- д) құжатсыз нысанда (электрондық жазбалар жиынтығы түрінде) шығарылған бағалы қағаздар

11. Ұсынбалы бағалы қағаз, бұл:

- а) құжатты нысанда (бағалы қағаздың мазмұнын арнаулы техникалық құралдарды пайдаланбай – ақ тікелей оқу мүмкіндігі болатын қағаз немесе өзге материалдық жеткізуші) шығарылған бағалы қағаздар
- б) құжатсыз нысанда (электрондық жазбалар жиынтығы түрінде) шығарылған бағалы қағаздар
- в) ол куәландырған құқықтардың бағалы қағазды ұсынушыға тиесілігін растайтын бағалы қағаз
- г) бір шығарылым кезінде осы шығарылым үшін бірдей жағдай негізінде орналастырылатын және айналымда болатын, біртекті белгілері мен реквизиттері бар
- д) ол куәландырған құқықтардың онда аталған тұлғаға тиесілігін растайтын бағалы қағаздар

12. Борыштық бағалы қағаз, бұл:

- а) өз ұстаушысының шығару шарттарында белгіленген айналыс мерзімі аяқталғаннан кейін не ол аяқталғанға дейін номиналды құнын, сондай – ақ шығару шарттарында белгіленген мөлшерде сыйақы алу мөлшерде сыйақы алу құқығын растайтын атаулы эмиссиялық емес бағалы қағаз
- б) шығару кезінде айналыс мерзімі алдын ала белгіленген оны шығару шарттарына сәйкес облигацияны шығарған тұлғадан ол бойынша сыйақы алу және оның айналыс мерзімінің аяқталуы бойынша облигацияның ақшалай немесе өзгеде мүлктік балама түрдегі нақты құнын алу құқығын куәландыратын бағалы қағаз
- в) эмитенттің (борышкердің) осы бағалы қағаздарды шығару шарттарында борыштың негізгі сомасын төлеу жөніндегі міндеттемесін куәландыратын бағалы қағаздар
- г) куәләндіру құқығы және оның иегерінің белгілі бір үлес жағдайы ҚР заңнамасында көзделген
- д) акционерлік қоғам шығарған және акционерлік қоғамды басқаруға, қатысуға ол бойынша дивиденд және акционерлік қоғам таратылған жағдайда оның мүлкінің бір бөлігін алуға құқықтарды, сондай-ақ ҚР-ның заң актілерінде көзделген өзгеде құқықтарды куәландыратын бағалы қағаз

13. Үлестік бағалы қағаз, бұл:

- а) өз ұстаушысының шығару шарттарында белгіленген айналыс мерзімі аяқталғаннан кейін не ол аяқталғанға дейін номиналды құнын, сондай – ақ шығару шарттарында белгіленген мөлшерде сыйақы алу мөлшерде сыйақы алу құқығын растайтын атаулы эмиссиялық емес бағалы қағаз
- б) ҚР заңнамасында көзделген жағдайларда мүлік иесінің мүлікке белгіленген үлесіне иелік ету құқығын куәландыратын бағалы қағаз
- в) шығару шарты бойынша эмитенттің (борышкердің) бастапқы қарыз сомасын төлеу міндетін куәландыратын бағалы қағаздар
- г) шығару кезінде айналыс мерзімі алдын ала белгіленген оны шығару шарттарына сәйкес облигацияны шығарған тұлғадан ол бойынша сыйақы алу және оның айналыс мерзімінің аяқталуы бойынша облигацияның ақшалай немесе өзгеде мүлктік балама түрдегі нақты құнын алу құқығын куәландыратын бағалы қағаз
- д) акционерлік қоғам шығарған және акционерлік қоғамды басқаруға, қатысуға ол бойынша дивиденд және акционерлік қоғам таратылған жағдайда оның мүлкінің бір бөлігін алуға құқықтарды, сондай-ақ ҚР-ның заң актілерінде көзделген өзгеде құқықтарды куәландыратын бағалы қағаз

14. Облигация, бұл:

- а) акционерлік қоғам шығарған және акционерлік қоғамды басқаруға, қатысуға ол бойынша дивиденд және акционерлік қоғам таратылған жағдайда оның мүлкінің бір бөлігін алуға құқықтарды, сондай-ақ ҚР-ның заң актілерінде көзделген өзге де құқықтарды шығару шарты бойынша эмитенттің (борышкердің) бастапқы қарыз сомасын төлеу міндетін куәландыратын бағалы қағаздар, куәландыратын бағалы қағаз
- б) өз ұстаушысының шығару шарттарында белгіленген айналыс мерзімі аяқталғаннан кейін не ол аяқталғанға дейін наминалды құнын, сондай – ақ шығару шарттарында белгіленген мөлшерде сыйақы алу мөлшерде сыйақы алу құқығын растайтын атаулы эмиссиялық емес бағалы қағаз
- в) куәландіру құқығы және оның иегерінің белгілі бір үлес жағдайы ҚР заңнамасында көзделген
- г) шығару кезінде айналыс мерзімі алдын ала белгіленген, оны шығару шарттарына сәйкес облигацияны шығарған тұлғадан ол бойынша сыйақы алу және оның айналыс мерзімінің аяқталуы бойынша облигацияның ақшалай немесе өзге де мүлктік балама түрдегі нақты құнын алу құқығын куәландыратын бағалы қағаз
- д) шығару шарты бойынша эмитенттің (борышкердің) бастапқы қарыз сомасын төлеу міндетін куәландыратын бағалы қағаздар

15. Акция, бұл:

- а) шығару шарты бойынша эмитенттің (борышкердің) бастапқы қарыз сомасын төлеу міндетін куәландыратын бағалы қағаздар
- б) шығару кезінде айналыс мерзімі алдын ала белгіленген оны шығару шарттарына сәйкес облигацияны шығарған тұлғадан ол бойынша сыйақы алу және оның айналыс мерзімінің аяқталуы бойынша облигацияның ақшалай немесе өзге де мүлктік балама түрдегі нақты құнын алу құқығын куәландыратын бағалы қағаз
- в) куәландіру құқығы және оның иегерінің белгілі бір үлес жағдайы ҚР заңнамасында көзделген
- г) акционерлік қоғам шығаратын және акционерлік қоғамды басқаруға қатысуға, ол бойынша дивиденд және акционерлік қоғам таратылған жағдайда оның мүлкінің бір бөлігін алуға құқықтарды, сондай-ақ ҚР заң актілерінде көзделген өзге де құқықтарды куәландыратын бағалы қағаз
- д) өз ұстаушысының шығару шарттарында белгіленген айналыс мерзімі аяқталғаннан кейін не ол аяқталғанға дейін наминалды құнын, сондай – ақ шығару шарттарында белгіленген мөлшерде сыйақы алу мөлшерде сыйақы алу құқығын растайтын атаулы эмиссиялық емес бағалы қағаз

16. Банктік депозит сертификаты бұл:

- а) шығару кезінде айналыс мерзімі алдын ала белгіленген оны шығару шарттарына т сәйкес облигацияны шығарған тұлғадан ол бойынша сыйақы алу және оның айналыс мерзімінің аяқталуы бойынша облигацияның ақшалай немесе өзгеде мүлктік балама түрдегі нақты құнын алу құқығын куәландыратын бағалы қағаз.
- б) куәландіру құқығы және оның иегерінің белгілі бір үлес жағдайы ҚР заңнамасында көзделген
- в) акционерлік қоғам шығарған және акционерлік қоғамды басқаруға, қатысуға ол бойынша дивиден және акционерлік қоғам таратылған жағдайда оның мүлкінің бір бөлігін алуға құқықтарды, сондай-ақ ҚР-ның заң актілерінде көзделген өзгеде құқықтарды куәландыратын бағалы қағаз.
- г) шығару шарты бойынша эмитенттің (борышкердің) бастапқы қарыз сомасын төлеу міндетін куәландыратын бағалы қағаздар.
- д) өз ұстаушысының шығару шарттарында белгіленген айналыс мерзімі аяқталғаннан кейін не ол аяқталғанға дейін номиналды құнын, сондай-ақ шығару шарттарында белгіленген мөлшерде сыйақы алу құқығын растайтын атаулы эмиссиялық емес бағалы қағаз

Ә Д Е Б И Е Т Т Е Р:

Негізгі әдебиеттер:

1. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
2. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.- 376 бет.

Арнайы әдебиеттер:

1. «Әлеуметтік-экономикалық жетілдіру – Қазақстан дамуының басты бағыты» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 28.01.2012. – № 41-426.
2. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бағдарламасы / Егемен Қазақстан 10.07.2012ж. – № 1-66.
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 14.12.2012ж. - № 1-56.

Қосымша әдебиеттер:

1. Ынтымақов С.А. Азаматтық құқық. Практикум (Жалпы және Ерекше бөлім).- Алматы: «Заң әдебиеті», 2004.-222 бет.

Нормативті-құқықтық актілер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30.08.1995ж. (өзгеріс. мен тол. 02.02.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
2. ҚР Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім). ҚР Жоғарғы Кеңесінің қаулысымен 27.12.1994 ж. еңгізілген (өзгеріс. мен тол. 26.11.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
3. «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» ҚР 1995 ж. 30 наурыздағы N 2155 Заңы (өзгеріс. мен тол. 10.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
4. «Жекелеген қару түрлерінің айналымына мемлекеттік бақылау жасау туралы» ҚР 1998 ж. 30 желтоқсандағы N 339 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
5. «Автомобиль жолдары туралы» ҚР 2001 ж. 17 шілдедегі N 245 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
6. «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР 2003 ж. 13 мамырдағы N 415 Заңы (өзгеріс. мен тол. 10.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
7. «Бағалы қағаздар рыногы туралы» ҚР 2003 ж. 02 шілдедегі N 461 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
8. «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» ҚР 2005 ж. 13 маусымдағы N 57 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
9. «Асыл металлдар, бағалы ғауһар тастар және інжуден, бағалы қағаздар, валюталық құндар, зергерлік тағы басқа бұйымдарды және антиквариаттарды бұйымдар қарыздар алып қойылған және банктерге және банктік операциялардың жеке түр орындайтын ұйымдарға сақтау тапсырған іске асырудың ережелерінің бекітуі туралы» ҚР үкіметінің 2003 ж. 04 маусымындағы N 526 қаулысы. - «Заң» электрондық заңнама базасы.

Тақырып № 5.

Мәмілелер. Өкілдік және сенімхат.

Мәмілелер ұғымы және белгілері. Мәмілелердің түрлері. Біржақты мәмілелер. Екіжақты және көпжақты мәмілелер. Арақатынас түсінігі «мәміле» және «шарт». Шартты мәмілелер. Қайтарымды және қайтарымсыз мәмілелер және нақты және консенсуалды мәмілелер. Биржалық мәмілелер. Фидуциярлық мәмілелер.

Мәміленің жарамдылық шарттары. Мәмілелер түрлері. Мәмілелер түрлері құқықтық бұзылу зардабы. Жарамсыз мәмілелер оның түрлері. Абсолюттік жарамсыз мәмілелер (маңызсыз). Дауласуға болатын мәмілелер. Жарамсыз мәмілелердің зардабын мойындау. Екіжақты реституция. Мәміленің бір бөлігінің жарамсыздығы.

Өкілдіктің субъектілері түрлері және түсінігі. Өкілеттік, өкілеттігі жоқ немесе өкілеттілігін асыра қолданыумен уәкіл емес тұлғаның заң әсерлерінің іске асыруының зардаптары. (өкілеттілігі жоқ өкілдік).

Сенімхаттын түсінігі, мазмұны және түрі. Сенімхаттын түрлері (бір жолдық, арнайы, басты). Сенімхаттын жарамдылық мерзімі. Сенімхаттын мерзімінің бітуі.

Тест сұрақтары:

1. Мәмілелер деп танылады:
 - а) азаматтар мен заңды тұлғалардың азаматтық құқықтары мен міндеттерін белгілеуге, өзгертуге немесе тоқтатуға бағытталған әрекеттері
 - б) мемлеке органдардың азаматтық құқытары мен міндеттерін орындауға, бағытталған әрекет
 - в) коммерциалық ұйымдардың азаматтық құқықтар мен міндеттерін орындауға бағытталған әрекет
 - г) азаматтардың, азаматтық құқытары мен міндеттеріне тек тоқтатуға бағытталған әрекет
 - д) заңды тұлғалардың бағытталған әрекеті азаматтық құқықтар мен міндеттеріне
2. Мәміленің нысаны:
 - а) ауызша және нотариалдық
 - б) нотариалдық және жай жазбаша
 - в) жай жазбаша және ауызша
 - г) ауызша және жазбаша нысанда жасалады (жай немесе нотариалдық)
 - д) жай ауызша және нотариалдық

3. Мәміленің түрлері:

- а) тек біржақты
- б) тек екі жақты
- в) арнайы және жай
- г) біржақты, екі жақты және көпжақты
- д) екіжақты және көпжақты

4. Мәміленің жарамдылығы:

- а) құқықтық құрам және мәмілердің нысаны сақталуы
- б) мазмұнның заңдылығы, оны жасаушы адамдардың мәмілеге қатысуға қабілетті, еріктің және ерік білдірудің сәйкестігі, мәміле нысанының сақталуы
- в) қабілет әрекеті бар және мәмілердің нысандарының сақтауы
- г) тек субъектілердің еркі мен еркінің қалауын жасаушы шарт
- д) мәмілердің нысандарының сақтауы

5 Мәміле жарамсыз деп танылады:

- а) мәміленің нысанында кемшіліктер жоқ жағдайда
- б) азаматтың жеке бас құпиясын сақтауға құқығы бар жағдайда
- в) мәмілерді қабілет әреті жоқ азаматтармен жасасуы
- г) мәміленің нысанына, мазмұнына және қатысушыларына, сондай-ақ олардың ерік білдіру бостандығына қойылатын талаптар бұзылған жағдайда
- д) қадір-қасиетіне немесе іскерлік беделіне кір келтіретін жағдайда

6. Субъектілік құрамында кемшіліктері бар мәміле:

- а) мәмілердің жасалуында мемлекеттік тіркеу талабын бұзылуы
- б) мәмілердің жасалуында жаңылысу салдарынан және алдау ықпалы
- в) азаматтардың әрекет қабілетсіздігі, заңды тұлғалардың арнаулы құқық қабілетіне не олардың органдарының мәртебесіне байланысты
- г) мәмілердің заң талабына және басқа да нормативтік актіге қайшылықпен жасасуы
- д) мәмілердің шетел азаматтармен жасасуы

7. Еркінде кемшіліктері бар мәмілелер:

- а) мәмілердің жасалуында мемлекеттік тіркеу талабын бұзылуы
- б) бір тараптың екіншісін алдау, зорлық, қорқыту ықпалымен, бір тарап өкілінің екінші тараппен зұлымдық ниетте келісуі нәтижесінде жасалған мәмілелер
- в) мәмілерді қабілет әреті жоқ азаматтармен жасасуы
- г) мәмілердің заң талабына және басқа да нормативтік актіге қайшылықпен жасасуы
- д) мәмілердің шетел азаматтармен жасасуы

8. Мазмұны заң талаптарына сәйкес келмейтін мәміле:

- а) құқықтық тәртіп негіздеріне немесе адамгершілікке көрінеу қайшы келетін мақсатпен жасалған мәміле жарамсыз болады
- б) он сегіз жасқа толған кәмелетке толмаған адамның заңды өкілдерінің келісімінсіз жасаған мәміле жарамсыз болады
- в) қорқыту ықпалымен жасалған мәмілені жарамсыз болады
- г) мәмілелерді жасау кезінің өзінде орындалатындарынан басқа, кәсіпкерлік қызмет үрдісінде жүзеге асырылатын мәміле жарамсыз болады
- д) мәмілердің шетел азаматтармен жасасуы

9. Қамқоршысының талап етуі бойынша жарамсыз деп тануы мүмкін:

- а) ақаулардың еркімен жасасқан мәмілені
- б) ақаулардың құрамымен жасасқан мәмілені
- в) сот әрекет қабілеттілігін шектеген адам жасасқан мәмілені
- г) нысанның ақауы бар мәмілемен жасалған мәмілені
- д) нақты мәміле

10. Жарамсыз мәмілелер бойынша талап қою мерзімдері:

- а) 3 жыл
- б) 1 жыл
- в) 6 ай
- г) 18 ай
- д) 2 жыл

11. Ұсынылуы мүмкін ол:

- а) тек жеке тұлға
- б) тек заңды тұлға
- в) тек шетел азаматтары және азаматтығы жоқ азаматтар
- г) азаматтық құқықтағы кез келген субъект
- д) тек қабілет әрекетке қабілетті адамдар

12. Сенімхаттың өкілеттілігі сенімділік бойынша бейнелеудің бөлшектенуі:

- а) бір мәртелік және арнайы
- б) арнайы және бас
- в) бір мәртелік, арнайы және бас
- г) мерзімсіз және бас
- д) бас және бір мәртелік

13. Сенімхат мерзімі:

- а) алты ай
- б) екі жыл
- в) үш жыл
- г) бес жыл
- д) он жыл

14. Сенімхаттың қолдану мерзімі көрсетілмесе:

- а) алты ай
- б) бір жыл
- в) екі жыл
- г) үш жыл
- д) бес жыл

15. Сенімхаттың тоқтатылуы (дұрыс емес жауапты таңда):

- а) сенімхат мерзімінің өтуі
- б) сенімхатта көзделген әрекеттердің жүзеге асуы
- в) орындаушы органдарының үкімет нұсқаулары
- г) сенімхатты беруші адамның оның күшін жоюы
- д) сенімхат берілген адамның одан бас тартуы

Ә Д Е Б И Е Т Т Е Р:

Негізгі әдебиеттер:

1. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
2. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.— 376 бет.

Арнайы әдебиеттер:

1. «Әлеуметтік-экономикалық жетілдіру — Қазақстан дамуының басты бағыты» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. — 28.01.2012. — № 41-426.
2. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бағдарламасы / Егемен Қазақстан 10.07.2012ж. — № 1-66.
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. — 14.12.2012ж. - № 1-56.

Қосымша әдебиеттер:

1. Темірғалиева Р.А. Шарттар жинағы. — Алматы: ЖШС «Аян Әдлет», 2000. — 128 бет.
2. Ынтымақов С.А. Азаматтық құқық. Практикум (Жалпы және Ерекше бөлім).- Алматы: «Заң әдебиеті», 2004.-222 бет.

3. Қыстаубай Ө.С. Тұрғын үй құқығы. Практикум.- Алматы: «Заң әдебиеті», 2009. - 30 бет.

Нормативтік-құқықтық актілер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30.08.1995ж. (өзгеріс. мен тол. 02.02.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
2. ҚР Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім). ҚР Жоғарғы Кеңесінің қаулысымен 27.12.1994 ж. еңгізілген (өзгеріс. мен тол. 26.11.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
3. ҚР Жер кодексі 2003ж. 20 маусым № 442-II (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
4. «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» ҚР 26.12.2011 ж. № 518-IV Кодексі (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
5. «Нотариат туралы» ҚР 1997ж. 14 шілдедегі N 155 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
6. «Адамдарды қоғамнан уақытша оқшаулауды қамтамасыз ететін арнаулы мекемелерде ұстау тәртібі мен шарттары туралы» ҚР 1999 ж. 30 наурыздағы N 353-1 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
7. «Бағалы қағаздар рыногы туралы» ҚР 2003 ж. 02 шілдедегі N 461 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
8. «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» ҚР 2005 ж. 13 маусымдағы N 57 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
9. «Жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы» ҚР 2007 ж. 26 шілдедегі N310 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
10. «Тауар биржалары туралы» ҚР 2009 ж. 09 мамырдағы N 155-IV Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
11. ҚР Қаржы нарығының реттеуге және қадағалауы бойынша агенттігінің қаржы ұйымдары басқаруын қаулысы 2006ж. 25 ақпандағы № 61. «Бағалы қағаздардың номиналды ұстауды қызмет, бағалы қағаздар бар мәмілелер, номиналды ұстаушыны бағалы қағаздар иесінің жеке шоты және ақпаратты ашудан көшірменің онына ресімдеу және беру көрсететін кәсіби рынокқа қатысуштарының тіркеудің ережелерінің бекітуі туралы» 2006 ж. 28 наурыздағы ҚР әділет министрлігінде № 4138 тіркелген (өзгеріс. мен тол. 16.07.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
12. «Нотариаттық іс жүргізу жөніндегі Ережені бекіту туралы» ҚР Әділет министрлігінің 31.01.2012 ж. № 32 Бұйрығы. - «Заң» электрондық заңнама базасы.
13. «Нотариаттық іс жүргізу жөніндегі Ережені бекіту туралы» ҚР Әділет министрлігінің 31.01.2012 ж. № 32 Бұйрығы. - «Заң» электрондық заңнама базасы.

Тақырып № 6.
Азаматтық құқықтағы мерзімдер.
Талап қою мерзімі.

Мерзімдердің азаматтық құқығындағы ұғымы мен түрлері. Азаматтық құқықтағы мерзімдердің түрлері (азаматтық және субъективтік құқықтардың орындалу мерзімі, тоқтатушы, кепілді, талап қою мерзімдері, азаматтық-құқық міндеттемелердің орындалу мерзімі, азаматтық құқықтың қорғау мерзімдері).

Мерзімдерді есептеуі. Мерзімді анықтауы. Уақыт аралық анықталатын мерзімнің басталуы және аяқталу мерзімі. Жұмыс істемейтін күн мерзімінің аяқтауы. Мерзімнің соңғы күніндегі әрекет жасау тәртібі.

Талап қою мерзімнің түсінігі. Талап қою мерзімі (ортақ, арнайы). Талап қою мерзімнің қолдануы. Талап мерзіміне таралмайтын талаптар. Заңды талап қою мерзімнің ағымы. Заңды талап қою мерзімнің ағымының тоқтату және үзілісі. Заңды талап мерзімнің қалпына келтіруі. Талап қою мерзімі өтуінің салдарлары.

Тест сұрақтары:

1. Азаматтық құқық мерзімдердің түрлері (дұрыс емес жауапты танда)
 - а) азаматтық құқықтарды жүзеге асыру мерзімі
 - б) азаматтық-құқықтық міндеттерді орындайтын мерзімдер
 - в) кінәрат қоятын мерзімдер
 - г) кепілдік мерзімдер
 - д) міндеттерді орындайтын жоғарғы деңгейдегі мерзім
2. Кінәрат мерзімі:
 - а) субъективті құқығын бұзған тұлға үшін заңмен белгіленетін мерзім
 - б) тұтынушы қарсы уәкілге өнімнің кемшіліктерін көрсету немесе өнімді алмастыру құқығының мерзімі
 - в) құқықты болған тұлғаның мүмкіндігіне іс әрекетті қолданылатын субъектінің мерзімдік кезеңі
 - г) қатысушылардың шарттың құрамын өзгерте алатын мерзімі
 - д) екі тарап жасасқан шартының жою алататын мерзімі
3. Кепілдік мерзім:
 - а) бекіту мақсатында нақты құқыты өтеу
 - б) сатып алушының ұзақ уақыт бойы сақтауға немесе пайдалануға арналған өнімдердің кемшілігін анықтап алуына берілетін мерзім
 - в) құқықты болған тұлғаның мүмкіндігіне іс әрекетті қолданылатын субъектінің мерзімдік кезеңі
 - г) қатысушылардың шарттың құрамын өзгерте алатын мерзімі
 - д) екі тарап жасасқан шартының жою алататын мерзімі

4. Азаматтық құқықтарды жүзеге асыру мерзімі дегеніміз.

- а) бекіту мақсатында нақты құқыты өтеу
- б) тұтынушы қарсы уәкілге өнімнің кемшіліктерін көрсету немесе өнімді алмастыру құқығының мерзімі
- в) уәкілетті тұлғаның өзіне тиесілі міндеттер мен құқықтарды жүзеге асыруға кететін уақыты
- г) қатысушылардың шарттың құрамын өзгерте алатын мерзімі
- д) екі тарап жасасқан шартының жою алататын мерзімі

5. Талап қою мерзімі ол:

- а) белгілі уақытта міндетті орындау кезеңі
- б) несие алушы өзінің міндеттінен белгілі бір мерзімде бас тартуы
- в) адам құқығының немесе заңмен қорғалатын қанағаттандырылуы мүмкін болатын уақыт
- г) адам құқығының немесе заңмен қорғалатын мүдденің бұзылуынан туындайтын талап қою мерзімінің кезеңі
- д) атқарылған міндеттердің талаптарының өзгерте алатын уақыт аралығы

6. ҚР Азаматтық құқытағы талап қою мерзімі қанша жылға белгіленеді:

- а) шектеусіз мерзім
- б) үш жыл
- в) екі жыл
- г) алты ай
- д) әрқашан екі жақтардың келісімі бойынша

7. Талап қою мерзімі мына түрлерге бөлінеді:

- а) жалпы және ерекше
- б) жалпы және арнайы
- в) бастапқы және соңғысы
- г) бір деңгейлі және екі деңгейлі
- д) қысқа және жалғаулы

8. Талап қою мерзімінің тоқтата тұру (дұрыс емес жауапты таңда):

- а) егер талап қоюға төтенше және бұл жағдайда болмай қоймайтын оқиға (бой бермейтін күш) кедергі жасаса
- б) егер талапкер немесе жауапкер соғыс жағдайына көшірілген әскери бөлімшелер құрамында болса
- в) жауапкердің еңбек демалысы
- г) егер әрекет қабілеттігі жоқ адамның заңды өкілі болмаса
- д) тиісті қатынасты реттейтін заңдардың қолданылуын тоқтатуға байланысты

9.Талап қою қолданылмайтын талаптар:

- а) талапкердің қарызын айлығынан өтеуін талап ету
- б) салымшылардың банкіге банктік салымдарды беру туралы талаптарына
- в) талапкердің қарыз өтеу туралы талабы
- г) талапкердің жұмысына оралуы туралы талабы
- д) талапкердің заттай негізін өтеу туралы талабы

Ә Д Е Б И Е Т Т Е Р:

Негізгі әдебиеттер:

1. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
2. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.– 376 бет.

Арнайы әдебиеттер:

1. «Әлеуметтік-экономикалық жетілдіру – Қазақстан дамуының басты бағыты» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 28.01.2012. – № 41-42б.
2. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бағдарламасы / Енемен Қазақстан 10.07.2012ж. – № 1-6б.
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 14.12.2012ж. - № 1-5б.
- 3.

Қосымша әдебиеттер:

1. Темірғалиева Р.А. Шарттар жинағы. – Алматы: ЖШС «Аян Әдлет», 2000. – 128 бет.
2. Ынтымақов С.А. Азаматтық құқық. Практикум (Жалпы және Ерекше бөлім).- Алматы: «Заң әдебиеті», 2004.-222 бет.

Нормативті құқықтық актілері:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30.08.1995ж. (өзгеріс. мен тол. 02.02.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
2. ҚР Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім). ҚР Жоғарғы Кеңесінің қаулысымен 27.12.1994 ж. еңгізілген (өзгеріс. мен тол. 26.11.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
3. «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» ҚР 26.12.2011 ж. № 518-IV Кодексі (өзгеріс. мен тол. 17.11.2014 ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.

4. «Қазақстан Республикасындағы Көлік туралы» ҚР 1994 ж. 21 қыркүйектегі N 156 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
5. «Тұрғын үй қатынастары туралы» ҚР 1997 ж. 16 сәуірдегі N 94 Заңы (өзгеріс. мен тол.29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
6. «Қазақстан Республикасындағы вексель айналысы туралы» ҚР 1997 ж. 28 сәуірдегі N 97-1 Заңы (өзгеріс. мен тол. 03.07.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
7. «Темір жол көлігі туралы» ҚР 2001 ж. 08 желтоқсандағы N 266 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
8. «Сауда мақсатында теңізде жүзу туралы» ҚР 2002 ж. 17 қантартағы N 284 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
9. «Автомобиль көлігі туралы» ҚР 2003 ж. 04 шілдедегі N 476 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
10. «Ішкі су көлігі туралы» 2004ж. 6 шілдедегі N 574 Қазақстан Республикасының заңы. (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

Тақырып № 7

Меншік құқығы және өзге де заттық құқықтар

Заттық құқықтың ұғымы және белгілері (меншік құқығы және өзге де заттық құқықтар). Меншік құқығының ұғымы (объективті және субъективті тұрғыда). Меншік құқығының мазмұны (иелену, қолдану, пайдалану). Меншік құқығының шекарасы. ҚР меншіктің формасы (мемлекеттік және жеке). Мемлекеттік меншік (республикалық, коммуналдық. Жеке меншік. Жеке меншік құқықтың субъектісі мен объектісі.

Меншік құқығының алу негізі (бастапқы және туынды). Меншік құқығының алуы мезгілі. Меншік құқығына ие болу және оның тоқтатылуы. Меншік құқығын қорғау әдістері.

Ортақ меншіктің ұғымы мен түрі. Ортақ үлестік меншік. Ортақ бірлескен меншік (ерлі-зайыптылардың, шаруа немесе фермерлік қожалығы, жекешеліндірілген тұрғын үйге). Кондоминиум – ортақ меншіктің ерекше түрі.

Тұлғаның басқа да заттық құқықтары меншікті иеленбейтін (шаруашылық жүргізу құқығының субъектісі; құқықтың мазмұны және шекарасы). Жедел басқару құқығы; (жедел басқару құқығының субъектісі және мазмұны; Жер телімдеріне заттық құқығы. Сервитут.

Азаматтық құқықтық субъектілерінің басқада меншік құқық ерекшеліктері.

Меншік құқығын және өзге де заттық құқықтарды қорғау әдістері. (заттық құқық, міндеттемелік құқық және басқа тәсілдер) Виндикация талап ету. Мүлікті қайтарудағы есептер. Негаторлық талап. Меншік құқығын тану туралы талап.

Тест сұрақтары:

1. Меншік құқығы дегеніміз:

- а) меншік иесінің өз мүлкін иелену
- б) майдалану және оған билік ету
- в) меншік мүлкін иелену және пайдалану
- г) субъектінің заң құжаттары арқылы танылатын және қорғалатын өзіне тиесілі мүлікті өз қалауынша иелену, пайдалану және оған билік ету құқығы
- д) меншік мүлкін иелену

2. Меншік иелену нысаны:

- а) жеке меншік және мемлекеттік
- б) жеке меншік және комуналдық
- в) жеке меншік, мемлекеттік және шетелдік меншік иеленушілермен серіктесушілік.
- г) бірлескен және мемлекеттік
- д) мемлекеттік және муниципалды

3. Азаматтардың меншік құқығының субъектілері:

- а) ҚР әкімшілік аумақтық бөлініс
- б) мемлекеттік емес заңды тұлғалар
- в) жеке тұлға
- г) мемлекеттік тұлға
- д) әкімшілік аумақтық бірлестіктерінің меншігі

4. Мемлекеттік меншік құқығының субъектілері:

- а) мемлекет болып табылады
- б) ҚР азаматы болып табылады
- в) ҚР азаматы және басқа да жеке тұлға
- г) мемлекеттік емес заңды тұлға
- д) жеке тұлға

5. Егер иеліктен айырушы адам заттарды беру мерзімінің өткізіліп жіберілуіне кінәлі болса немесе сатып алушы оларды қабылдау мерзімінің өткізіліп жіберілуіне кінәлі болса:

- а) кездейсоқ жойылу немесе кездейсоқ бүліну қаупі мерзімін өткізіп жіберген үшінші тарап көтереді
- б) кездейсоқ жойылу немесе кездейсоқ бүліну қаупі мерзімін өткізіп жіберген тарап көтереді
- в) кездейсоқ жойылу немесе кездейсоқ бүліну қаупі мерзімін өткізіп жіберген тарап көтермейді
- г) кездейсоқ жойылу немесе кездейсоқ бүліну қаупі мерзімін өткізіп жіберген мемлекет көтереді
- д) дұрыс жауабы жоқ

6. Коммуналдық меншік болып бөлінеді:

- а) мемлекеттік басқару деңгейлері бойынша облыстық (республикалық маңызы бар қаланың, астананың) және қалалық (облыстық маңызы бар қалалардың)
- б) жергілікті мемлекеттік басқару деңгейлері бойынша облыстық (республикалық маңызы бар қаланың, астананың) және аудандық (облыстық маңызы бар қалалардың)
- в) жергілікті қалалық басқару деңгейлері бойынша облыстық (республикалық маңызы бар қаланың, астананың) және аудандық (облыстық маңызы бар қалалардың)
- г) мемлекеттік басқару деңгейлері бойынша облыстық (республикалық маңызы бар қаланың, аудандық)
- д) аудандық мемлекеттік басқару деңгейлері бойынша облыстық (республикалық маңызы бар қаланың, астананың) және аудандық (облыстық маңызы бар қалалардың)

7. Азаматтардың меншік құқығының объектілері:

- а) ақша, валюталық құндылықтар
- б) қаржы құралдары
- в) бағалы қағаздар
- г) жер учаскелері
- д) барлық жауабы дұрыс

8. Меншік құқығымен қатар заттық құқықтарға:

- а) жерді пайдалану құқығы
- б) шаруашылық жүргізу құқығы
- в) оралымды басқару құқығы
- г) бөтеннің жылжымайтын мүлкін шектеулі түрде нысаналы пайдалану құқығы (сервитут)
- д) барлық жауабы дұрыс

9. Жеке меншікте болатын мүліктің саны мен құны:

- а) дұрыс жауабы жоқ
- б) өтеуге шектеледі
- в) мүліктің бағасы нарық құны бойынша шектеледі
- г) шектеледі
- д) шектелмейді

10. Ортақ меншіктің түрлері:

- а) үлесі белгіленген
- б) бірлескен және үлестік
- в) ортақ бірлескен және ортақ бөлінген
- г) ортақ бөлінген және ортақ үлестік
- д) ортақ үлестік және ортақ бірлескен

11. Меншіктің үлестік түрі деп:

- а) мүлік объектісін қатысушылар арасындағы нақты үлеске бөлуді айтады
- б) тең үлеске бөлуді айтады
- в) үлес белгіленбеген бөлуді айтады
- г) ортақ мүлікті пайдалануды айтады
- д) ортақ үлеске бөлуді айтады

12. Ортақ бірлескен меншік:

- а) ерлі-зайыптылардың ортақ меншігі
- б) шаруа қожалығы мүшелерінің ортақ меншігі
- в) жекешелендірілген тұрғын үйге ортақ меншікті
- г) дұрыс жауабы жоқ
- д) дұрыс жауабы а), б), в)

13. Реквизициялау бұл:

- а) мүлік мемлекет мүддесі үшін мемлекеттік органдар шешімі бойынша Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіп пен жағдайларда меншік иесінен оған мүліктің құны төлене отырып алып қойылуы
- б) мүлік қоғам мүддесі үшін мемлекеттік органдар шешімі бойынша Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіп пен жағдайларда меншік иесінен оған мүліктің құны төлене отырып алып қойылуы
- в) мүлік жеке мүддесі үшін мемлекеттік органдар шешімі бойынша Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіп пен жағдайларда меншік иесінен оған мүліктің құны төлене отырып алып қойылуы
- г) мүлік шаруашылық мүддесі үшін мемлекеттік органдар шешімі бойынша Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіп пен жағдайларда меншік иесінен оған мүліктің құны төлене отырып алып қойылуы
- д) мүлік мемлекет және заңды тұлға мүддесі үшін мемлекеттік органдар шешімі бойынша Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіп пен жағдайларда меншік иесінен оған мүліктің құны төлене отырып алып қойылуы

Ә Д Е Б И Е Т Т Е Р:

Негізгі әдебиеттер:

1. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
2. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.– 376 бет.

Арнайы әдебиеттер:

1. «Әлеуметтік-экономикалық жетілдіру – Қазақстан дамуының басты бағыты» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 28.01.2012. – № 41-426.
2. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бағдарламасы / Егемен Қазақстан 10.07.2012ж. – № 1-66.
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 14.12.2012ж. - № 1-56.

Қосымша әдебиеттер:

1. Ынтымақов С.А. Азаматтық құқық. Практикум (Жалпы және Ерекше бөлім).- Алматы: «Заң әдебиеті», 2004.-222 бет.

Нормативті құқықтық актілері:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30.08.1995ж. (өзгеріс. мен тол. 02.02.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
2. ҚР Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім). ҚР Жоғарғы Кеңесінің қаулысымен 27.12.1994 ж. еңгізілген (өзгеріс. мен тол. 26.11.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
3. ҚР Жер кодексі 2003ж. 20 маусым № 442-ІІ (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
4. ҚР Су Кодексі 2003 ж. 9 шілдедегеді № 481-ІІ (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
5. «Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 26 желтоқсан N 518-IV кодексі (өзгеріс. мен тол. 17.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
6. «Шаруашылық серіктестіктер туралы» ҚР 1995 ж. 02 мамырдағы № 2255 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.03.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
7. «Тұрғын үй қатынастары туралы» ҚР 1997 ж. 16 сәуірдегі N 94 Заңы (өзгеріс. мен тол.29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
8. «Шаруа немесе фермер қожалығы туралы» ҚР 1998 ж. 31 наурыздағы N 214 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

9. «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» ҚР 1998 ж. 22 сәуірдегі N220 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.03.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
10. «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР 2003 ж. 13 мамырдағы N 415 Заңы (өзгеріс. мен тол. 10.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
11. «Жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы» ҚР 2007 ж. 26 шілдедегі N310 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
12. «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР 2010ж. 24 маусымдағы N 291-IV Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
13. «Мемлекеттік мүлік туралы» ҚР 2011 ж. 01 наурыздағы № 413-IV Заңы. (өзгеріс. мен тол. 28.09.2014ж.) - «Заң» электрондық заңнама базасы.
14. «Кондоминимум меншік иелеріне (қатысушыларына) жер учаскесін беру Тәртібін бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 1997 ж. 22 желтоқсандағы № 1813 Қаулысы (өзгеріс. мен тол. 18.07.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
15. «Есепке алу, сақтау, баға және жеке негіздер бойынша мемлекеттің меншік (жататын үндеуді) бағытталған ары қарай мүлікті қолданудың кейбір сұрақтары» ҚР үкіметінің 2002 ж. 26 шілдедегі № 833 қаулысы (өзгеріс. мен тол. 23.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
16. ҚР ауыл шаруашылығының министрінің 2005 жылдың 25 ақпанындағы N 165 бірлескен бұйрығы ҚР жер қорларымен басқару бойынша агенттігінің төрағасы 2005 жылдың 2 наурызындағы және N 24-п «Ауылшаруашылық өндірістің жүргізуі үшін ұйым және жарыстардың өткізуінің ережелерінің бекітуі туралы» 2005 жылдың 28 наурызының ҚР әділетінің министрлігінде тіркелді N 3518 жалдауға жер телімдерінің беруінде (өзгеріс. мен тол. 19.05.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
17. «Нотариустармен нотариаттық іс - әрекеттерді жасаудың Ережесін бекіту туралы» ҚР әділет министрінің 2012 ж. 31 қаңтарындағы № 31 бұйрығы (өзгеріс. мен тол. 13.12.2012ж.) - «Заң» электрондық заңнама базасы.

Тақырып № 8

Міндеттемелік құқық

Міндеттеменің ұғымы. Міндеттеме жүйесінің ұғымы және мәні. Міндеттеменің пайда болуы мен негіздері. Міндеттеме субъектісі. Міндеттеменің мазмұны. Міндеттеменің түрлері.

Міндеттемелерді орындаудың ұғымы мен қағидалары. Көпжақты міндеттемелік тұлға (белсенді, бойкүйез, аралас). Үлестік, тілектес қаражаттандыру міндеттемесі. Тұлға ауыстыру Міндеттемесі (талапқа көну, қарызды аудару). Өз міндетін жауапкершілікпен орындау. Міндеттемелерді орындаудың орны, мерзімі, затты және әдісі.

Міндеттемені орындауды қамтамасыз ету түсінігі. Міндеттемені орындауды қамтамасыз ету әдісі, оның маңызы. Міндеттеменің өзгеру ұғымы. Міндеттеменің өзгеру негіздері. Міндеттемені тоқтатудың негіздері. Міндеттемені тоқтатудың негіздері. Міндеттемені тоқтатудың жеке әдісі.

Тест сұрақтары:

1. Міндеттеменің субъектілері:

- а) борышқор әділет органы және несие беруші
- б) борышқор мен несие беруші
- в) сенім білдіру және несие беруші
- г) борышқор мен сенім білдіруші
- д) сенім білдіру мен сенім білдіруші

2. Көп жақты тұлға міндеттемелердің өзгешілігі:

- а) белсенді және пассивті
- б) аралас және бөлек
- в) пассивті және аралас
- г) белсенді пассивті және аралас
- д) толықтай және жартылай

3. Міндеттеменің пайда болу негіздері:

- а) міндеттемелер көрсетілген шарттан, зиян келтіруден немесе өзге де негіздерден пайда болады
- б) неке шарт негізінен пайда болады
- в) еңбек шарт негізінен пайда болады
- г) құқықтық талапты жол беруіне байланысты пайда болады
- д) тұлғалардың ауысуына байланысты пайда болады

4. Міндеттеменің белсенді жағының көпшілігі деп:

- а) несие беруші тарапынан бір мезгілде бірнеше адамның қатыса алатындығы айтамыз
- б) борышқор тарапынан бір мезгілде бірнеше адамның қатыса алатындығын айтамыз
- в) бір мезгілде бірнеше борышқор мен бірнеше несие беруші тарапынан бірнеше тұлға қатыс алатындығын айтамыз
- г) борышқор тарапынан бір мезгілде бірнеше адам қатыса алады, бірақ негізгі бөлгін бір борышқор орындайтындығын айтамыз
- д) несие беруші тарапынан бір мезгілде бірнеше адам қатыса алады, бірақ алғашқы міндеттемені несие берушінің біреуінің пайдасына орындайтындығын айтамыз

5. Міндеттеменің бәсең жағы деп:

- а) несие беруші тарапынан бір мезгілде бірнеше адамның қатыса алатындығы айтамыз
- б) борышқор тарапынан бір мезгілде бірнеше адамның қатыса алатындығын айтамыз
- в) бір мезгілде бірнеше борышқор немесе бір неше несие беруші қатыс алатындығын айтамыз
- г) несие беруші тарапынан бір мезгілде бірнеше адам қатыса алады, бірақ алғашқы міндеттемені несие берушінің біреуінің пайдасына орындайтындығын айтамыз
- д) борышқор тарапынан бір мезгілде бірнеше адам қатыса алады, бірақ негізгі бөлгін бір борышқор орындайтындығын айтамыз

6. Міндеттеменің ортақтасқан көпшілік жағы деп:

- а) несие беруші тарапынан бір мезгілде бірнеше адамның қатыса алатындығы айтамыз
- б) борышқор тарапынан бір мезгілде бірнеше адамның қатыса алатындығын айтамыз
- в) бірнеше несие берушілер мен бірнеше борышқорлар қатысқаны аралас ортақтасуды атаймыз
- г) борышқор тарапынан бір мезгілде бірнеше адам қатыса алады, бірақ негізгі бөлгін бір борышқор орындайтындығын айтамыз
- д) несие беруші тарапынан бір мезгілде бірнеше адам қатыса алады, бірақ алғашқы міндеттемені несие берушінің біреуінің пайдасына орындайтындығын айтамыз

7. Міндеттеменің объектілері:

- а) мүлік беру
- б) жұмыс орындау
- в) ақша төлеу
- г) дұрыс жауабы жоқ
- д) дұрыс жауабы а),б),в)

8. Міндеттеме - міндеттеме шарттары мен заңталаптарына сәйкес тиісінше орындалуға тиіс:

- а) субъективтік орындау
- б) міндеттеме орындалатын жер
- в) орындаудың мәні
- г) орындаудың әдісі
- д) барлық жауабы дұрыс

9. Адамдар көп болған міндеттеме:

- а) үлесті және ортақтасқан
- б) үлесті және жалпы
- в) толықтай және жартылай
- г) жалпы және жартылай
- д) ортақтасқан және бөлек

10. Шегіну бұл:

- а) жаңарту негізі
- б) қарызды кешіру негізі
- в) міндеттемені тоқтатылу негізі
- г) талапқа көну
- д) талап құқығын беру

11. Жаңарту бұл:

- а) жаңарту негізі
- б) қарызды кешіру негізі
- в) міндеттемені тоқтатылу негізі
- г) талапқа көну
- д) талап құқығын беру

Ә Д Е Б И Е Т Т Е Р:

Негізгі әдебиеттер:

1. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
2. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.- 376 бет.

Арнайы әдебиеттер:

1. «Әлеуметтік-экономикалық жетілдіру – Қазақстан дамуының басты бағыты» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 28.01.2012. – № 41-42б.
2. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бағдарламасы / Егемен Қазақстан 10.07.2012ж. – № 1-6б.
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 14.12.2012ж. - № 1-5б.

Қосымша әдебиеттер:

1. Ынтымақов С.А. Азаматтық құқық. Практикум (Жалпы және Ерекше бөлім).- Алматы: «Заң әдебиеті», 2004.-222 бет.

Нормативті құқықтық актілері:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30.08.1995ж. (өзгеріс. мен тол. 02.02.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
2. ҚР Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім). ҚР Жоғарғы Кеңесінің қаулысымен 27.12.1994 ж. еңгізілген (өзгеріс. мен тол. 26.11.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
3. ҚР Жер кодексі 2003ж. 20 маусым № 442-ІІ (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
4. «Жылжымайтын мүлік ипотекасы туралы» ҚР 1995 ж. 23 желтоқсандағы Заңы (өзгеріс. мен тол. 10.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
5. «Банкроттық туралы» ҚР 1997 жылғы 21 қантардағы N 67 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
6. «Қазақстан Республикасындағы вексель айналысы туралы» ҚР 1997 ж. 28 сәуірдегі N 97-І Заңы (өзгеріс. мен тол. 03.07.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
7. «Жылжымалы мүлік кепілін тіркеу туралы» ҚР 1998 ж. 30 маусымдағы N 254 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

8. «Ақша төлемі мен аударымы туралы» ҚР 1998 ж. 29 маусымдағы N 237 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
9. «Астық туралы» Қазақстан Республикасының 2001ж. 19 қаңтардағы N 143 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
10. «Темір жол көлігі туралы» ҚР 2001 ж. 08 желтоқсандағы N 266 Заңы (өзгеріс. мен тол. 13.01.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
11. «Бағалы қағаздар рыногы туралы» ҚР 2003 ж. 02 шілдедегі N 461 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
12. «Автомобиль көлігі туралы» ҚР 2003 ж. 04 шілдедегі N 476 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
13. «Жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы» ҚР 2007 ж. 26 шілдедегі N310 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
14. «Кәмелетке толмаған балаларға алимент ұстау жүргізілетін табыс және (немесе) өзге де кіріс түрлерінің тізбесін бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2002 ж. 15 шілдедегі N 622 Қаулысы (өзгеріс. мен тол. 14.09.2012 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
15. ҚР Әділет министрлігінің 1999 ж. 22 ақпандағы № 14 бұйрығы. «Жылжитын мүлік кепілдігін тіркеу Ережесін бекіту туралы» ҚР Әділет министрлігінде 27.09.1999 жылғы № 913 тіркелген (өзгеріс. мен тол. 19.11.2013ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

Тақырып № 9

Азаматтық құқықтағы шарттың ұғымы

Шарттың ұғымы. Азаматтық айналымдағы шарттың мәні. Шарттың мазмұны және нысаны. Шарттың маңызды, дәстүрлі және жай талаптары. Шартты түсіндіру ережесі. Алдын ала жасалған шарттар, оның мәні және белгілері. Келіспеушілік хаттамасы. Шарт жасау кезінде пайда болған келіспеушіліктерді реттеу. Нақты және консенсусты келісім шарттары.

Азаматтық-құқықтық шарттың түсінігі және белгілері. «Шарт», «мәміле», «міндеттеме» түсініктерінің арақатынасы. Шарт және заңдық актілер.

Шарттарды саралау. Қайтарымды және қайтарымсыз шарттар. Біржақты және екіжақты шарттар. Алдын ала жасалған шарт. Үшінші тұлғаға пайдалы шарт. Айқын және консенсуалды шарттар.

Шарт талаптары, олардың түрлері. Шарттың шартты талаптары. Аралас шарт. Жария шарты. Өзара келісілген шарт. Қосылу шарты. Шартты түсіндіру. Сауда да шарт жасау. Өзгеріс және шартты бұзудың зардаптары.

Тест сұрақтары:

1. Келісім шарттары заңды белгісі бойынша бөлінеді:
 - а) қажетті және міндетті
 - б) маңызды, қақарпайым және қосымша (кездейсоқ)
 - в) іскерлік әдет-ғұрып айналымдағы шығу және міндеттімелері
 - г) маңызды және маңызсыз
 - д) негізгі және қосымша
2. Акцепт деп танылады:
 - а) оферта жолданған жақтың оны қабылдағаны туралы жауабы акцепт деп танылады
 - б) шарт жасасу туралы ұсыныс
 - в) алдын ала жасалған шартқа өзгертулер туралы ұсыныс
 - г) оферта жолданған жақтың оны қабылдануына бас тарту
 - д) алдын ала жасалған шарты акцепттің шартты бұзу ұсынысы
3. Оферттаға жауабы деп:
 - а) акцептпен
 - б) акцепт мерзімін ұзарту
 - в) акцептке өзгертулер енгізу
 - г) акцепттен бас тарту және жаңа оферта деп танылады
 - д) акцеппен шартты бұзу

4. Офертада акцептіге арналған мерзімі көрсетілген жағдайда:
- а) оферта үшін біршама міндеттемелер
 - б) шарт жасалды деп есептеледі
 - в) оферта жіберген жақ акцепті онда көрсетілген мерзім ішінде алса, шарт жасалған болып есептеледі
 - г) оферта мазмұнын өзгертіге, офертаға жол берілмейді
 - д) акцеппенен шарт жасасудан бас тарту айтады
5. Бұл шарт олар келісімге келген бойда күшіне енеді де әр жақтың құқықтары мен міндеттері туындайды:
- а) ақылы және ақысыз
 - б) консенсуалды және нақты
 - в) нақты және нақсыз
 - г) консенсуалды және консенсалды емес
 - д) біржақты және көпжақты
6. Тарап өз міндеттемелерін орындағаны үшін немесе ешнәрсе бермей бірнәрсені ұсынуды міндетіне алған шарт:
- а) ақылы және ақысыз
 - б) консенсуалды және нақты
 - в) нақты және нақсыз
 - г) консенсуалды және консенсалды емес
 - д) біржақты және екіжақты
7. Бір жақта тек құқық, ал екіншісінде тек міндет болатын шарт:
- а) ақылы және ақысыз
 - б) консенсуалды және нақты
 - в) нақты және нақсыз
 - г) консенсуалды және консенсалды емес
 - д) бір жақты және екіжақты
8. Офертаның үндемей қалуы, акцепті кеш алынған жағдайда:
- а) акцепті қабылағаны
 - б) акцептен бас тарту
 - в) шарт жасасу келісімімен , тек шартқа өзгерістермен толықтырулар
 - г) акцептен бас тарту дәлірек акцептен
 - д) шарт жасасудан бас тарту

9. Шарттағы міндеттеме пайда болғаны бұл:
- а) әкімшілік актілерді қабылдау салдарын пайда болғаны
 - б) бір жақты шарт жасасу негізінен пайда болғаны
 - в) қатысушылардың оның келісімінің негізінен пайда болғаны
 - г) кездейсоқ әрекеттеріне байланысты
 - д) зиян келтіру салдарынан
10. Жария шарты болады: (дұрыс емес жауабын көрсетіңіз)
- а) бөлшектеп сатып алу сату шарты
 - б) мүлікті ломбартта сақтау бойынша қызмет көрсету
 - в) зайым шарты
 - г) жеке сақтандыру
 - д) азаматтарға банктік салымдарды ашу

Ә Д Е Б И Е Т Т Е Р:

Негізгі әдебиеттер:

1. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
2. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.— 376 бет.

Арнайы әдебиеттер:

1. «Әлеуметтік-экономикалық жетілдіру – Қазақстан дамуының басты бағыты» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 28.01.2012. – № 41-42б.
2. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бағдарламасы / Егемен Қазақстан 10.07.2012ж. – № 1-6б.
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 14.12.2012ж. - № 1-5б.
- 3.

Қосымша әдебиеттер:

1. Темірғалиева Р.А. Шарттар жинағы. – Алматы: ЖШС «Аян Әдлет», 2000. – 128 бет.
2. Ынтымақов С.А. Азаматтық құқық. Практикум (Жалпы және Ерекше бөлім).- Алматы: «Заң әдебиеті», 2004.-222 бет.

Нормативті құқықтық актілері:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30.08.1995ж. (өзгеріс. мен тол. 02.02.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

2. ҚР Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім). ҚР Жоғарғы Кеңесінің қаулысымен 27.12.1994 ж. еңгізілген (өзгеріс. мен тол. 26.11.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
3. «Астық туралы» Қазақстан Республикасының 2001ж. 19 қаңтардағы N 143 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
4. «Почта туралы» ҚР 2003 ж. 08 ақпандағы N 386 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
5. «Байланыс туралы» ҚР 2004 ж. 05 шілдедегі N 567 Заңы (өзгеріс. мен тол. 16.05.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
6. «Мемлекеттік сатып алу туралы» ҚР 2007 ж. 21 шілдедегі N 303 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
7. «Жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы» ҚР 2007 ж. 26 шілдедегі N 310 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
8. «Астық қабылдау кәсіпорны мен астық иесі арасындағы астықты сақтаудың жария шартының үлгі нысанын бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2001 ж. 24 қазандағы N 1359 қаулысы (өзгеріс. мен тол. 09.09.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
9. «Нотариустармен нотариаттық іс - әрекеттерді жасаудың Ережесін бекіту туралы» ҚР әділет министрінің 2012 ж. 31 қаңтарындағы № 31 бұйрығы (өзгеріс. мен тол. 13.12.2012ж.) - «Заң» электрондық заңнама базасы.
10. «Нотариаттық іс жүргізу жөніндегі Ережені бекіту туралы» ҚР Әділет министрлігінің 31.01.2012 ж. № 32 Бұйрығы. - «Заң» электрондық заңнама базасы.

Тақырып № 10.

Азаматтық-құқықтық жауапкершілік

Азаматтық құқықтық жауапкершіліктің ұғымы. Азаматтық құқықтық жауапкершілік функциясы.

Азаматтық құқықтық жауапкершіліктің шығу негізгідері (азаматтың құқық бұзушылық құрамы). Құқыққа қайшы әрекет бұл мінез құлықтың жауапкершілік жағдайы. Зиян келтіру (материалдық, моральдық) және шығынға ұшырау түсінігі (нақты кемістік, жіберілген қатенің тиімділігі). Заңсыз іс-әрекет пен пайда болған нәтиженің арасындағы себептік байланыс. Құқық бұзушының кінәсі азаматтық құқықта. Заңға қайшылық шығаратын жағдайлар. Азаматтық құқық бұзушының кінәсына тәуелсіз жауапкершілік жағдайлары.

Азаматтық құқықтық жауапкершілік түрлері. Келісім және келісім шарттан тыс жауапкершілігі. Үлестік, тілектес және жәрдемақы жауапкершілігі. Құқық бұзушылықтың жеке түрлеріне жауапкершілік.

Азаматтық құқықтық форма жауапкершілігі. Шығынның өтемін алу. Тұрақсыздық айыбын төлеу. Басқа формалар (кепілақыны жоғалту).

Жауапкершіліктен босатудың негізі. Жауапкершіліктің өлшемін кішірейтуінің негіздері.

Тест сұрақтары:

1. Жауапкершілік кепілгер түрі:

- а) ынтымақтас
- б) субсидиарлы
- в) негізгі
- г) іскерлік
- д) басты

2. Азаматтық заң бұзушылық құрамы:

- а) заңға қайшы іс-әрекеттегі зиян немесе шығын себеп; заң бұзушының кінәсі
- б) заңға қайшы іс-әрекеттегі зиян, немесе шығын, заң бұзушының кінәсі
- в) заңға қайшы іс-әрекет; келтірілген зиян немесе зиян шығын, заң бұзушының кінәсі
- г) заңға қайшы іс-әрекет, себеп, заң бұзушының кінәсі
- д) зиян немесе шығын, себеп, заң бұзушының кінәсі

3. Іскерлік жауапкершілік дегеніміз:

- а) несие берушінің қарыздары, бірдей міндеттерінің әрқайсының жеке сонымен қоса толықтай қарыз бөлігін талап ету құқығы
- б) борышқор ұсынатын міндеттеменің толықтай жауапкершілігі
- в) екі немес оданда көп тұлғаның әрбіреуінің несие берушінің алдында бірдей жауап беруі мөлшері
- г) келісім шарт жасаспай жәбірленушіге зиян немесе шығын келтірген жағдайда туындайтын жауапкершілік
- д) шартта пайда болатын, орындалмайтын немесе орындауға тиіс міндеттемелердің жауапкершілігінің басталу жағдайлары

4. Ортақтасқан жауапкершілік дегеніміз:

- а) несие берушінің қарыздары, бірдей міндеттерінің әрқайсының жеке сонымен қоса толықтай қарыз бөлігін талап ету құқығы
- б) борышқор ұсынатын міндеттеменің толықтай жауапкершілігі
- в) екі немес оданда көп тұлғаның әрбіреуінің несие берушінің алдында бірдей жауап беруі мөлшері
- г) келісім шарт жасаспай жәбірленушіге зиян немесе шығын келтірген жағдайда туындайтын жауапкершілік
- д) шартта пайда болатын, орындалмайтын немесе орындауға тиіс міндеттемелердің жауапкершілігінің басталу жағдайлары

5. Субсидиарлы жауапкершілік деп:

- а) несие берушінің қарыздары, бірдей міндеттерінің әрқайсының жеке сонымен қоса толықтай қарыз бөлігін талап ету құқығы
- б) негізгі міндеттеме бойынша борышқор субсидиарлы қосымша жауапкершілік жүктелеуі
- в) екі немес оданда көп тұлғаның әрбіреуінің несие берушінің алдында бірдей жауап беруі мөлшері
- г) келісім шарт жасаспай жәбірленушіге зиян немесе шығын келтірген жағдайда туындайтын жауапкершілік
- д) шартта пайда болатын, орындалмайтын немесе орындауға тиіс міндеттемелердің жауапкершілігінің басталу жағдайлары

6. Келісім шарттан тыс жауапкершілік:

- а) несие берушінің борышқорлардан бірдей міндеттер әрбіреуінен жеке сонымен қоса толықтай қарыз бөлігін талап ету құқығы
- б) борышқорға ұсынатын міндетті толықтай жауапкершілігі
- в) екі немесе оданда көп тұлғаның әрқайсысының несие берушінің алдында бірдей мөлшерде жауап беруі
- г) келісім шартқа отырмай жәбірленушіге зиян немесе шығын келтірген жағдайда туындайтын жауапкершілік
- д) келісім шартта туындаған міндеттерді орындамаған жағдайда туындайтын жауапкершілік

7. Жауапкершіліктен босату салдары (дұрыс емес жауапты көрсетіңіз):
- а) заң бұзушылық құрамының болуы
 - б) жеңе алмайтын күш
 - в) еңбек демалысында болуы
 - г) талаптар мерзімінің өтуі
 - д) борышқор ақшалай міндеттемесі бойынша мерзім өтуіне байланысты борышқор сияқы төлеуге міндетті емес болуы

Ә Д Е Б И Е Т Т Е Р :

Негізгі әдебиеттер:

1. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
2. Төлеуғалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.– 376 бет.

Арнайы әдебиеттер:

1. «Әлеуметтік-экономикалық жетілдіру – Қазақстан дамуының басты бағыты» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 28.01.2012. – № 41-42б.
2. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бағдарламасы / Егемен Қазақстан 10.07.2012ж. – № 1-6б.
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 14.12.2012ж. - № 1-5б.

б.

Қосымша әдебиеттер:

1. Ынтымақов С.А. Азаматтық құқық. Практикум (Жалпы және Ерекше бөлім).- Алматы: «Заң әдебиеті», 2004.-222 бет.

Нормативті құқықтық актілері:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30.08.1995ж. (өзгеріс. мен тол. 02.02.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
2. ҚР Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім). ҚР Жоғарғы Кеңесінің қаулысымен 27.12.1994 ж. еңгізілген (өзгеріс. мен тол. 26.11.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
3. «Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы» ҚР 1998 ж. 09 шілдедегі N 272 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
4. «Бәсекелестік туралы» Қазақстан Республикасының 2008 ж., 25 желтоқсанда, N 112-IV Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

5. «Тұтынушының құқығын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының 2010ж.,4 мамырдағы N 274-IV Заңы (өзгеріс. мен тол. 13.01.2014ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
6. «Бастаушы қылмыстық процесстің, органдардың заңсыз іс-қимылдарымен «Зиянды өтеу бойынша заңның қолдануларын тәжірибесі туралы» 1999ж., 9 шілдедегі № 7 Қазақстан Республикасының жоғарғы сот пленумының қаулысы (өзгеріс. мен тол. 25.06.2010ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
7. «Қазақстан Республикасының жоғарғы соттың 1999ж. 9 шілде N 9 нормативтік қаулысы «Денсаулықа келтірілген зиянды өтеу бойынша заңның кейбір сұрақтарды Республиканың соттарымен қолданулары туралы». (өзгер. мен толық 30.12.2011ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
8. «Моралдік зиянның орнын толтыруы туралы заңдар соттарды қолдану туралы» ҚР Жоғарғы Соттың 2001 ж. 21 маусымдағы № 3 нормативтік қаулысы (өзгеріс. мен тол. 20.03.2003 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

Тесттік кілттер

Тақырып № 1

Сұрақтың №	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Жауап нұсқасы	Б	Б	Д	В	Г	А	Д	Г	А	В

Тақырып № 2

Сұрақтың №	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Жауап нұсқасы	Б	В	В	Д	Д	В	А	Б	Г

Тақырып № 3

Сұрақтың №	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Жауап нұсқасы	Г	Г	А	Б	Д	В	Г	Б	Д

Сұрақтың №	10	11	12	13	14	15	16	17
Жауап нұсқасы	В	А	Г	Б	А	Д	В	Г

Тақырып № 4

Сұрақтың №	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Жауап нұсқасы	А	Б	В	Г	А	Б	Б	Б	В

Сұрақтың №	10	11	12	13	14	15	16
Жауап нұсқасы	Б	В	В	Б	Г	Г	Д

Тақырып № 5

Сұрақтың №	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Жауап нұсқасы	А	Г	Г	Б	Г	В	Б	А	В

Сұрақтың №	10	11	12	13	14	15
Жауап нұсқасы	Б	Г	В	В	Б	В

Тақырып № 6

Сұрақтың №	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Жауап нұсқасы	Д	А	Б	В	В	Б	Б	В	Б

Тақырып № 7

Сұрақтың №	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Жауап нұсқасы	Г	А	В	А	Б	Б	Д	Д	Д

Сұрақтың №	10	11	12	13
Жауап нұсқасы	Б	А	Д	Б

Тақырып № 8

Сұрақтың №	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Жауап нұсқасы	Б	Г	А	А	Б	В	Д	Д	А	В	В

Тақырып № 9

Сұрақтың №	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Жауап нұсқасы	Б	А	Г	В	Б	А	Д	А	В	В

Тақырып № 10

Сұрақтың №	1	2	3	4	5	6	7
Жауап нұсқасы	Б	А	В	А	Б	Г	В

Бақылау сұрақтары
«Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы» пәні бойынша
(Жалпы бөлім):

1. Азаматтық құқық ұғымы, азаматтық құқық – құқықтың бір саласы. Азаматтық құқықтың басқа салалармен шекарасы.
2. Азаматтық құқығы ғылым және оқу пәні ретінде.
3. Азаматтық құқықтың пәні және әдісі.
4. ҚР азаматтық құқықтың жүйесі.
5. ҚР азаматтық құқықтың қағидаттары (принциптері).
6. ҚР азаматтық құқықтың қайнар көздері.
7. Азаматтық заңнаманың кеңістікте және жеке тұлға шеңберінде қолдануы.
8. Азаматтық заңнамаларды ұқсастық тәсілі мен қолдану.
9. Азаматтық құқықтық қатынастардың ұғымы және ерекшелігі.
10. Азаматтық құқықтық қатынастардың субъектілері. құқық сабақтастық түрлері.
11. Азаматтық құқықтық қатынас объектілері.
12. Азаматтық құқықтық қатынастардың түрлері.
13. Азаматтық құқықтық қатынастардың пайда болу негізі.
14. Азаматтық құқықтың субъектілерінің ұғымы және түрлері. Құқық субъектілері.
15. Мемлекет азаматтық құқық субъектісі ретінде.
16. Азаматтық құқық қабілеттілігі.
17. Азаматтардың әрекет қабілеттілігі.
18. Қорғаншылар мен қамқоршылар.
19. Азаматтың есімі мен тұрғылықты жері. Азаматтық жағдайларының актілері.
20. Азаматты хабар-ошарсыз кетті деп танудың тәртібі, шарты және құқықтық салдарлары.
21. Өлді деп жариялаған тұлғаның қайта оралуының құқықтық салдарлары.
22. Заңды тұлғалардың ұғымы және белгілері.
23. Заңды тұлғалардың құқық қабілеттілігі мен әрекет қабілеттілігі.
24. Азаматтық айналым шеңберінде заңды тұлғаларды жекеленгендіру.
25. Заңды тұлғаның филиалдары мен өкілдіктері.
26. Заңды тұлғаларды құру. Құрылтай құжаттары.
27. Заңды тұлғаны қайта құру.
28. Заңды тұлғаны тарату.
29. Кәсіпкердің және заңды тұлғаның банкротқа жариялау тәртібі және негізі.
30. Заңды тұлғалардың түрлері.
31. Коммерциялық заң тұлғаның құқықтық ұйымдастыру нысаны.
32. Шаруашылық серіктестіктің құқықтық мәртебесі және түрлері.
33. Акционерлік қоғамның құқықтық мәртебесі.

34. Өндірістік кооперативтің құқықтық мәртебесі.
35. Мемлекеттік мекеменің құқықтық мәртебесі.
36. Комерциялық емес ұйымның құқықтық-ұйымдастыру формасы.
37. Қоғамдық және діни бірлестіктердің құқықтық мәртебесі.
38. Тұтыну кооперативтің қықтық мәртебесі.
39. Қоғамдық қор құқықтық мәртебесі және түрі.
40. Жеке кәсіпкерлер одақғы және қауымдастық пен заңды тұлғалардың құқықтық мәртебесі.
41. Азаматтық құқық объектілерінің ұғымы және түрлері.
42. Азаматтық құқық объектілері мүлік ретінде. Заттардың заңдылық саралауы.
43. Айналымдағы заттың еркіндігі, алып қойылған шектудегі айналым.
44. Бағалы қағаздар (ұғымы, түрі, тапсыру).
45. Шығармашылық қызметінің нәтижесі және азаматтық құқық объект ақпарат ретінде.
46. Азаматтық құқық объектілері ретінде материалдық емес игілікті қорғау әдісі.
47. Мәмілелер ұғымы және түрлері. Қарымқатынас түсінігі «мәміле» және «шарт».
48. Мәміленің жарамдылық шарттары.
49. Жарамсыз деп танылған мәмілелердің зардабы және негізі.
50. Өкілдіктің субъектілері түрілері және түсінігі.
51. Сенімхат (түсінігі, мазмұны, түрі және сенімхаттын жарамдылық мерзімі мен Сенімхаттын мерзімінің бітуі.
52. Талап қою мерзімінің түсінігі және талап қою мерзімі .
53. Талап қою мерзімі қолданылмайтын талаптар.
54. Талап қою мерзімінің өтуін тоқтата тұру.
55. Талап қою мерзімін қалпына келтіру.
56. Меншік құқығының ұғымы(объективті және субъективті тұрғыда). ҚР меншіктің формасы және түрі.
57. Меншік құқығының мазмұны. Меншік құқығының шекарасы.
58. Меншік құқығының пайда болу негіздері.
59. Меншік құқығының пайда болу сәті.
60. Меншік құқығын тоқтату негіздері.
61. Ортақ меншіктің ұғымы мен түрі.
62. Ортақ үлестік меншік.
63. Жалпы ортақ бірлескен меншік.
64. Кондоминиум.
65. Тұлғаның заттық құқықтары, меншікті иеленбейтін.
66. Шаруашылық жүргізу құқығы.
67. Жедел басқару құқығы.
68. Жерді пайдалану құқығы.
69. Жер телімдеріне заттық құқығы.
70. Сервитуттар.

71. Меншік құқығын және өзге де заттық құқықтарды қорғау әдістері.
72. Міндеттеменің ұғымы және пайда болу негіздері.
73. Міндеттеменің түрлері.
74. Міндеттемелерді орындаудың ұғымы мен қағидалары.
75. Көпжақты міндеттемелік тұлғалар.
76. Үлестік, тілектес қаражаттандыру міндеттемесі.
77. Тұлға ауыстыру Міндеттемесі.
78. Міндеттемені орындауды қамтамасыз ету түсінігі.
79. Міндеттемені орындауды қамтамасыз ету әдісі ретінде кепілақы және ұстап қалу.
80. Кепіл міндеттемені орындауды қамтамасыз ету әдісі ретінде .
81. Міндеттемені орындауды қамтамасыз ету кепіл әдісі ретінде және кепілдік.
82. Міндеттемені тоқтату.
83. Шарттың ұғымы. Шарттың мазмұны және нысаны.
84. Шарт түрлері.
85. Жария шарты. Алдын ала жасалған шарт. Қосылу шарты.
86. Шарт жасасу.
87. Өзгеріс және шартты бұзу.
88. Азаматтық құқықтық жауапкершіліктің ұғымы. Азаматтық құқықтық жауапкершілік функциясы.
89. Азаматтық құқықтық жауапкершіліктің пайда болу негізгідері.
90. Құқыққа қайшы әрекет бұл мінез құлықтың жауапкершілік жағдайы.
91. Азаматтық құқықтағы зиян келтіру және шығынға ұшырау түсінігі.
92. Азаматтық құқықтағы кінә ұғымы.
93. Азаматтық құқық бұзушының кінәсына тәуелсіз жауапкершілік жағдайлары.
94. Азаматтық құқықтық жауапкершілік түрлері.
95. Азаматтық құқықтық форма жауапкершілігі.
96. Моральдік шығынның өтемін алу және жағдайлары.

ӘДЕБИЕТТЕР:

Негізгі әдебиеттер:

1. Жайлин Ғ.А. ҚР Азаматтық құқық. Ерекше бөлім. Оқулық. 1 том- Алматы: «Заң әдебиеті», 2006.- 264 бет.
2. Жайлин Ғ.А. ҚР Азаматтық құқық. Ерекше бөлім. Оқулық. 2 том- Алматы: «Заң әдебиеті», 2006. - 351 бет.
3. Төлеугалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
4. Төлеугалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.– 376 бет.
5. Төлеугалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы. Оқулық. 1-том. - Алматы: ҚазМЗА, 2001. - 380 бет.
6. Төлеугалиев Ғ. Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы: Жоғары оқу орындарына арналған акад. курс. 1-том - Алматы: «Жеті жарғы», 2001.– 376 бет.
7. Ынтымақов С.А. Азаматтық құқық. Практикум (Жалпы және Ерекше бөлім).- Алматы: «Заң әдебиеті», 2004.-222 бет.

Арнайы әдебиеттер:

1. «Әлеуметтік-экономикалық жетілдіру – Қазақстан дамуының басты бағыты» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 28.01.2012. – № 41-42б.
2. «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бағдарламасы / Енемен Қазақстан 10.07.2012ж. – № 1-6б.
3. «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Жолдауы / Егемен Қазақстан. – 14.12.2012ж. - № 1-5б.

Қосымша әдебиеттер:

1. Темірғалиева Р.А. Шарттар жинағы. – Алматы: ЖШС «Аян Әдлет», 2000. – 128 бет.
2. Қыстаубай Ө.С. Тұрғын үй құқығы. Практикум.- Алматы: «Заң әдебиеті», 2009. - 30 бет.
3. В.Ермаков, Н.Елтеков. Коммерциялық ұйымдардың құрылтай құжаттарының үлгілері.-Алматы: «Секрет+Сервис»,2003.-56 бет.

Электрондық оқулықтар:

1. Жайлин Ғ.А. ҚР Азаматтық құқық (Ерекше бөлім) Оқулық. 1,2 томда. Алматы: «Юридическая литература», 2006.

Нормативтік құқықтық актілер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы 30.08.1995ж. (өзгеріс. мен тол. 02.02.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
2. ҚР Азаматтық кодексі (Жалпы бөлім). ҚР Жоғарғы Кеңесінің қаулысымен 27.12.1994ж. енгізілген (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
3. ҚР Азаматтық кодексі (Ерекше бөлім) ҚР 01.07.1999ж. № 409 (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
4. «Неке (ерлі - зайыптылық) және отбасы туралы» Қазақстан Республикасының 2011 ж. 26 желтоқсандағы N 518-IV кодексі (өзгеріс. мен тол. 17.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
5. ҚР Жер кодексі 2003ж. 20 маусымдағы № 442-II (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
6. ҚР Су Кодексі 2003 ж. 9 шілдедегі № 481-II (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
7. «ҚР 2010 жылдан 2020 ж. дейінгі құқықтық саясат Концепциясы туралы» ҚР Президентінің 24.08.2009 ж. № 858 Жарлығы. - «Заң» электрондық заңнама базасы.
8. «Кәсіби одақтар туралы» ҚР 2014 ж. 27 маусымдағы Заңы - «Заң» электрондық заңнама базасы.
9. «Қазақстан Республикасындағы Көлік туралы» ҚР 1994 ж. 21 қыркүйектегі N 156 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
10. «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» ҚР 1995 ж. 30 наурыздағы N 2155 Заңы (өзгеріс. мен тол. 10.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
11. «Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу туралы» ҚР 1995 ж. 17 сәуірдегі N 2198 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
12. «Жылжымайтын мүлік ипотекасы туралы» ҚР 1995 ж. 23 желтоқсандағы Заңы (өзгеріс. мен тол. 10.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
13. «Шаруашылық серіктестіктер туралы» ҚР 1995 ж. 02 мамырдағы № 2255 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.03.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
14. «Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы» ҚР 1995 ж. 19 маусымдағы N 2337 Заңы. (өзгеріс. мен тол. 10.12.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
15. Қазақстан Республикасындағы «Банктер және банк қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 1995ж. 31 тамыздағы N 2444 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
16. «Өндірістік кооператив туралы» ҚР 1995 ж. 05 қазандағы N 2486 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.03.2014ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
17. «Қоғамдық бірлестіктер туралы» ҚР 1996 ж. 31 мамырдағы N 3 Заңы (өзгеріс. мен тол. 27.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

18. «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» ҚР 1996 ж. 10 маусымдағы N 6-I Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
19. «Банкроттық туралы» ҚР 2014 ж. 07 наурыздағы N 176 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
20. «Тұрғын үй қатынастары туралы» ҚР 1997 ж. 16 сәуірдегі N 94 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
21. «Қазақстан Республикасындағы вексель айналысы туралы» ҚР 1997 ж. 28 сәуірдегі N 97-1 Заңы (өзгеріс. мен тол. 03.07.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
22. «Нотариат туралы» ҚР 1997 ж. 14 шілдедегі N 155 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
23. «Нормативтік құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасының 1998ж. 24 наурыздағы N 213 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
24. «Шаруа немесе фермер қожалығы туралы» ҚР 1998 ж. 31 наурыздағы N 214 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
25. «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» ҚР 1998 ж. 22 сәуірдегі N220 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.03.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
26. «Ақша төлемі мен аударымы туралы» ҚР 1998 ж. 29 маусымдағы N 237 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
27. «Жылжымалы мүлік кепілін тіркеу туралы» ҚР 1998 ж. 30 маусымдағы N 254 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
28. «Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы» ҚР 1998 ж. 09 шілдедегі N 272 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
29. «Аудиторлық қызмет туралы» ҚР 1998 ж. 20 қарашадағы N 304 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
30. «Жекелеген қару түрлерінің айналымына мемлекеттік бақылау жасау туралы» ҚР 1998 ж. 30 желтоқсандағы N 339 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
31. «Адамдарды қоғамнан уақытша оқшаулауды қамтамасыз ететін арнаулы мекемелерде ұстау тәртібі мен шарттары туралы» ҚР 1999 ж. 30 наурыздағы N 353-1 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
32. «Қазақстан Республикасындағы селолық тұтыну кооперациясы туралы» ҚР 1999 ж. 21 шілдедегі N 450-I Заңы (өзгеріс. мен тол. 16.05.2014ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
33. «Тауар таңбалары, қызмет көрсету таңбалары және тауар шығарылған жерлердің атаулары туралы» ҚР 1999 ж. 26 шілдедегі N 456 Заңы (өзгеріс. мен тол. 10.11.2012 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

34. «Ауылшаруашылық серіктестіктері және олардың қауымдастықтары (одақтары) туралы» ҚР 2000 ж. 25 желтоқсандағы N 133-II Заңы (өзгеріс. мен тол. 16.05.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
35. «Коммерциялық емес ұйымдар туралы» ҚР 2001 ж. 16 қаңтардағы N 142 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
36. «Астық туралы» Қазақстан Республикасының 2001ж. 19 қаңтардағы N 143 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
37. «Тұтыну кооперативі туралы» ҚР 2001 ж. 08 мамырдағы N 197 Заңы (өзгеріс. мен тол. 16.05.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
38. «Автомобиль жолдары туралы» ҚР 2001 ж. 17 шілдедегі N 245 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
39. «Темір жол көлігі туралы» ҚР 2001 ж. 08 желтоқсандағы N 266 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
40. «Сауда мақсатында теңізде жүзу туралы» ҚР 2002 ж. 17 қаңтардағы N 284 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
41. «Саяси партиялар туралы» ҚР 2002 ж. 15 шілдедегі N 344 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
42. «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының 2002 ж. 8 тамыздағы N 345 Заңы (өзгеріс. мен тол. 18.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
43. «Почта туралы» ҚР 2003 ж. 08 ақпандағы N 386 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
44. «Кредиттік серіктестіктер туралы» ҚР 2003 ж. 28 наурыздағы N 400 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
45. «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР 2003 ж. 13 мамырдағы N 415 Заңы (өзгеріс. мен тол. 10.06.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
46. «Бағалы қағаздар рыногы туралы» ҚР 2003 ж. 02 шілдедегі N 461 Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
47. «Автомобиль көлігі туралы» ҚР 2003 ж. 04 шілдедегі N 476 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
48. «Байланыс туралы» ҚР 2004 ж. 05 шілдедегі N 567 Заңы (өзгеріс. мен тол. 16.05.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
49. «Ішкі су көлігі туралы» 2004ж. 6 шілде N 574 Қазақстан Республикасының заңы. (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
50. «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» ҚР 2005 ж. 13 маусымдағы N 57 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
51. «Жеке кәсіпкерлік туралы» Қазақстан Республикасының 2006 ж. 31 қаңтарда N 124 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

52. «Мемлекеттік сатып алу туралы» ҚР 2007 ж. 21 шілдедегі N 303 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
53. «Жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы» ҚР 2007 ж. 26 шілдедегі N310 Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
54. «Бәсекелестік туралы» Қазақстан Республикасының 2008 ж. 25 желтоқсанда, N 112-IV Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
55. «Тауар биржалары туралы» ҚР 2009 ж. 09 мамырдағы N 155-IV Заңы (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
56. «Тұтынушының құқығын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының 2010ж. 04 мамырдағы N 274-IV Заңы (өзгеріс. мен тол. 13.01.2014ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
57. «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР 2010 ж. 24 маусымдағы N 291-IV Заңы (өзгеріс. мен тол. 07.11.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
58. «Мемлекеттік мүлік туралы» ҚР 2011 ж. 01 наурыздағы № 413-IV Заңы. (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014ж.) - «Заң» электрондық заңнама базасы.
59. «Діни қызметі және діни бірлестіктер туралы» ҚР 2011ж. 11 қазандағы № 483-IV Заңы. (өзгеріс. мен тол. 29.09.2014 ж.) - «Заң» электрондық заңнама базасы.
60. «Кондоминимум меншік иелеріне (қатысушыларына) жер учаскесін беру Тәртібін бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 1997 ж. 22 желтоқсандағы № 1813 Қаулысы (өзгеріс. мен тол. 18.07.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
61. «Астық қабылдау кәсіпорны мен астық иесі арасындағы астықты сақтаудың жария шартының үлгі нысанын бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2001 ж. 24 қазандағы N 1359 қаулысы (өзгеріс. мен тол. 09.09.2013 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
62. «Есепке алу, сақтау, баға және жеке негіздер бойынша мемлекеттің меншік (жататын үндеуді) бағытталған ары қарай мүлікті қолданудың кейбір сұрақтары» ҚР үкіметінің 2002 ж. 26 шілдедегі № 833 қаулысы (өзгеріс. мен тол. 23.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
63. «Асыл металлдар, бағалы ғауһар тастар және інжуден, бағалы қағаздар, валюталық құндар, зергерлік тағы басқа бұйымдарды және антиквариаттарды бұйымдар қарыздар алып қойылған және банктерге және банктік операциялардың жеке түр орындайтын ұйымдарға сақтау тапсырған іске асырудың ережелерінің бекітуі туралы» ҚР үкіметінің 2003 ж. 04 маусымындағы N 526 қаулысы.(өзгеріс. мен тол. 04.06.2003 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
64. Жеке тұлға және заңды тұлғалар (филиалдар және өкілдіктер) теңестіру нөмірінің құрастыруының ережелері, үндеудің ережелерінің бекітуі туралы N 406-шы 2007 ж. 22 мамырындағы ҚР үкіметінің қаулысы, сонымен бірге теңестіру нөмірінің құрастыруы және бұрын берілген

- (өзгеріс. мен тол. 26.08. 2013ж.) құжаттардың қайта ресімдеуі үшін жеке кәсіпкерлер. – «Заң» электрондық заңнама базасы.
65. «Кіші, орташа және ірі кәсіпкерліктің субъект болатын заңды тұлғалардың бір үлгідегі жарғыларының бекітуі туралы № 852-ші 2008 ж. 16 қыркүйегіндегі ҚР үкіметінің қаулысы» (өзгеріс. мен тол. 23.12. 2008ж.).- «Заң» электрондық заңнама базасы.
66. «Кәмелетке толмаған балаларға алимент ұстау жүргізілетін табыс және (немесе) өзге де кіріс түрлерінің тізбесін бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2002 ж. 15 шілдедегі N 622 Қаулысы (өзгеріс. мен тол. 14.09.2012 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
67. «Бастаушы қылмыстық процесстің, органдардың заңсыз іс-қимылдарымен «Зиянды өтеу бойынша заңның қолдануларын тәжірибесі туралы» 1999ж. 9 шілдедегі № 7 Қазақстан Республикасының жоғарғы сот пленумының қаулысы (өзгеріс. мен тол. 25.06.2010ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
68. «Қазақстан Республикасының жоғарғы соттың 1999ж. 9 шілде N 9 нормативтік қаулысы «Денсаулыққа келтірілген зиянды өтеу бойынша заңның кейбір сұрақтарды Республиканың соттарымен қолданулары туралы». (өзгер. мен толық 30.12.2011ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
69. «Моралдік зиянның орнын толтыру заңды соттармен қолдану туралы» Қазақстан Республикасының Жоғарғы соттың 2001 ж. 21 маусымдағы № 3 қаулысы. (өзгеріс. мен тол. 20.03.2003.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
70. «Акционерлік қоғамдар туралы заңның қолдануы туралы» 28.12.2009 ж. № 8 ҚР жоғарғы сотының нормативтік қаулысы. - «Заң» электрондық заңнама базасы.
71. ҚР ауыл шаруашылығының министрінің 2005 ж. 25 ақпанындағы N 165 бірлескен бұйрығы ҚР жер қорларымен басқару бойынша агенттігінің төрағасы 2005 жылдың 2 наурызындағы және N 24-п «Ауылшаруашылық өндірістің жүргізуі үшін ұйым және жарыстардың өткізуінің ережелерінің бекітуі туралы» 2005 жылдың 28 наурызының ҚР әділетінің министрлігінде тіркелді N 3518 жалдауға жер телімдерінің беруінде (өзгеріс. мен тол. 19.05.2011 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
72. ҚР Әділет министрлігінің 1999 ж. 22 ақпандағы № 14 бұйрығы. «Жылжитын мүлік кепілдігін тіркеу Ережесін бекіту туралы» ҚР Әділет министрлігінде 27.09.1999 жылғы № 913 тіркелген (өзгеріс. мен тол. 19.11.2013ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.
73. «Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы» ҚР Әділет Министрінің 2007 ж. 12 сәуірдегі № 112 бұйрығы (өзгеріс. мен тол. 16.09.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.

74. «Нотариустармен нотариаттық іс - әрекеттерді жасаудың Ережесін бекіту туралы» ҚР әділет министрінің 2012 ж. 31 қаңтарындағы № 31 бұйрығы (өзгеріс. мен тол. 13.12.2012ж.) - «Заң» электрондық заңнама базасы.
75. «Нотариаттық іс жүргізу жөніндегі Ережені бекіту туралы» ҚР Әділет министрлігінің 31.01.2012 ж. № 32 Бұйрығы. - «Заң» электрондық заңнама базасы.
76. «Азаматтық хал актілердің жазуларын жою, қайта жазу, өзгерістер енгізу мемлекеттік тіркеуді ұйымдастыру Ережелерін бекіту туралы» 2012ж. 28 ақпандағы N 99 Қазақстан Республикасының Әділет министрлігімен тіркелген (өзгеріс. мен тол. 28.12.2013ж.) - «Заң» электрондық заңнама базасы.
77. ҚР Қаржы нарығының реттеуге және қадағалауы бойынша агенттігінің қаржы ұйымдары басқаруын қаулысы 2006ж. 25 ақпандағы № 61. «Бағалы қағаздардың номиналды ұстауды қызмет, бағалы қағаздары бар мәмілелер, номиналды ұстаушыны бағалы қағаздар иесінің жеке шоты және ақпаратты ашудан көшірменің онына ресімдеу және беру көрсететін кәсіби рынокқа қатысушыларының тіркеудің ережелерінің бекітуі туралы» 2006 ж. 28 наурыздағы ҚР әділет министрлігінде № 4138 тіркелген (өзгеріс. мен тол. 16.07.2014 ж.). - «Заң» электрондық заңнама базасы.